ΑΣΤΡΑΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

Συνδρομὴ ἐτησία
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἑλλάδος . . δρ. 8
Ἐξωτερ. . . φρ. 8

Ὁ πληρώνων συνδρομητὴς ὀφείλει νὰ ἀπαιτῇ ἔντυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς τῆς Διευθύνσεως.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΣΤΡΑΠΗΣ
—ὁδ. Βορέου 13.—

Ἔτος Δ'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 Μαρτίου 1897. Ἀριθ. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προορίσεις καὶ προαισθήσεις. — Περὶ ἀερισμοῦ (συνέχεια καὶ τέλος).—Οἱ Γάλλλοι ἄποικοι ἐν Καναδᾷ.—Ἡ ποικιλία τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν τῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.— Οἱ τῆς Σιβηρίας αἰχμάλωτοι (διήγημα). —Ἡ ναυτικὴ δύναμις τῆς Ἑλλάδος.—Ἡ ἐξόντωσις τῶν ὑπουδαίων καὶ τῶν μυῶν.— Ἡ εὐωδία τῶν ἀνθέων.—Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ οἱ γυμνοσοφισταί.—Ἡ ἐνέργεια τῶν φαρμάκων.

ΠΡΟΟΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΕΙΣ

Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἡ Petit Parisien κατεχώρισε τὸ ἑξῆς ἄρθρον.

«Τὸ θαυμάσιον τυγχάνει σήμερον τοῦ συρμοῦ. Ἐπικρατεῖ ἤδη ἀπό τινων ἐτῶν τὸ ζήτημα τῶν «ψυχικῶν φαινομένων», τῶν ἀποκαλυπτικῶν ὀπτασιῶν, τῶν παραδόξων μαντειῶν, τῶν πραγματοποιουμένων προαισθήσεων....Εἶνε δ'ἀρκοῦσα ἀπάντησις εἰς αὐτά, ἡ ἄρνησις αὐτῶν, ἡ ἀνύψωσις τῶν ὤμων,ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν διηγουμένων τὰ θαυμάσια ταῦτα ὡς πασχόντων προαίσθησιν κ. λ.

Καὶ ὅμως τοῦτο δὰ πράττει ἡ θετικὴ ἐπιστήμη, ἡ μετά τινος ἴσως οἰήσεως μὴ παραδεχομένη τὸ ἀνεξήγητον· τὸ δὲ θετικὸν γαλλικὸν πνεῦμα ἀποποιεῖται τὴν πίστιν, τοῦ ὑπερφυσικοῦ, μὴ πολυσκοτιζόμενον μὲ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια διηγήματα. Δυσπιστεῖ ἂν ὄχι εἰς τὴν κεφαλὴν πίστιν, τοὐλάχιστον εἰς τὸ ὑγιὲς τοῦ ἐγκεφάλου τῶν διηγουμένων αὐτὰ τὰ μυστηριώδη συμβάντα.

Αἱ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ μυστηρίου συνήθεις ἀνακοινώσεις ἀφορῶσιν εἰς εἰδοποιήσεις θανάτου.

Μίαν τῶν τοιούτων ἀνέγνων κατ' αὐτὰς ἐν τῇ Initiation, ἐφημερίδι, ἀφορώσῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀποκρύφων γνώσεων.

Πρόκειται περὶ ἱστορίας κυρίας τινὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Σόμμ, ἀφυπνισθείσης ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς καὶ ἄκραν ὑγείαν χαιρούσης. Ἡ μήτηρ της ἐνεφανίσθη καὶ τῇ εἶπε·

— Καϋμένο παιδί μου, αὔριον ἀποθνήσκω.

Τὴν ἐπαύριον, τῷ ὄντι, τηλεγράφημα τῇ ἀνήγγειλε τὸν θάνατον τῆς μητρός της.

Ἄλλη ἱστορία, ἀναγραφομένη παρὰ τῆς Societe Nouvelle.

Ἡ κυρία Βίσχοπ, ἡ γνωστὴ ἀγγλὶς περιηγήτρια, εἶχε παρ' αὐτῇ ἰατρόν τινα, λίαν ἀφοσιωμένον αὐτῇ. Ὅτε ἡ κ. Βίσχοπ προέκειτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Εὐρώπην, ὁ ἰατρὸς μετὰ μεγάλης λύπης ἀπεχωρίσθη καὶ εἶπεν ἐν συγκινήσει·

— Δὲν θὰ σᾶς ἐπανίδω ἴσως πλέον ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ, ἀλλὰ θά σας ἴδω ὅταν ἀποθάνω.

Ἡ κ. Βίσχοπ δὲν ἔδωκε μεγάλην προσοχὴν εἰς αὐτοὺς τοὺς περιέργους λόγους.

Μετά τινα ὅμως ἔτη, ὅτε περιώδευεν εἰς Interlaken, κατά τινα πρωΐαν, ἐνῷ ἔγραφεν ἐπιστολήν τινα, εἶδεν ἐν ἐκπλήξει τὸν ἰατρὸν ὄρθιον ἐνώπιόν της καὶ εἰπόντα·

— Ἦλθον, ὡς ὑπεσχέθην.

Ἀπευθύνας δὲ διὰ τῆς χειρὸς ὁ ἰατρὸς σημεῖον ἀποχαιρετισμοῦ ἐξηφανίσθη.

Μετὰ ἕνα μῆνα ἡ κ. Βισχὸπ εἰδοποιήθη τὰ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἰατροῦ. Εἶχεν οὗτος ἐκμετρήσει τὸ ζῆν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὥραν, καθ' ἃς ἡ σκιά του, τὸ φάσμα του, ἢ ὅπως ἄλλως τὸ θέλετε, εἶχε παρουσιασθῆ εἰς τὰ ὄμματα τῆς περιηγητρίας.

Ὅλα ταῦτα εἶνε ὄντως παράδοξα, ἀλλ' αἱ ἐπιβεβαιώσεις αὐτῶν στεροῦνται τοῦ ἐπιστημονικοῦ κύρους.

Καὶ ὅμως ἰδοὺ ὅτι αὐτὸ τὸ κῦρος περικαλύπτει ὑπὸ τὴν αἰγίδα του ἑτέρας ἐπίσης παραδόξους ἀνακοινώσεις τοῦ αὐτοῦ εἴδους.

Ἄλλως τε γινώσκετε ὅτι σοφοί τινες διάσημοι

ἐν θετικοῖς ἔργοις ἔσχον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς πρὸς αὐτὸ τὸ ζήτημα περιφρονητικῆς ζάσεως τῆς ἐπισήμου ἐπιζήμης, ἔσχον λέγω, τὸ θάρρος καὶ τὴν περιέργειαν νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς μελέτας καὶ ἐρεύνας ἐπὶ τοῦ παραδόξου τούτου θέματος.

Ὁ καθηγητὴς Λομβρόζος, ὁ δόκτωρ Ζεβιέ, ὁ καθηγητὴς Ρίσγετ καὶ ἄλλοι ὧν τὰ ἔργα ἀποκλειουσι πᾶσαν ὑπόνοιαν εὐπιστίας, προσῆλθον πρὸς αὐτὸ τὸ ἀντικείμενον καὶ παρεδέχθησαν ὅτι αἱ ἔρευναι αὗται δὲν εἶνε ἀνάξιαι τῶν ἐπιστημόνων.

Ἐν τοιούτῳ πνεύματι καὶ ὁ διδάκτωρ Λιεπεούλτ καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπ. τῆς Νανσὺ, παρέσχεν εἰς τὴν μελέτην τῶν περιέργων δύο ἐκ τῶν παρατηρήσεών του, αἵτινες κέκτηνται τὸ ἐπίζηλον κῦρος, πασιγνώζου οὔσης τῆς τε θέσεως καὶ τῆς εὐθύτητος τοῦ διαστήμου τούτου ἐπιζήμονος.

Ὁ διδάκτωρ Λιεβὼλ προσεκλήθη νὰ ἐπισκεφθῇ νεάνιδά τινα ἀφιχθεῖσαν ἐκ Νέας Ὀρλεάνης, πάσχουσαν ἐξ ἀναιμίας.

Πρὸ τῆς εἰς Νανσὺ ἀφίξεώς της ἡ νεᾶνις αὕτη εἶχε διαμείνει ἐπί τινα καιρὸν ἐν Κοβλεντζ τῆς Γερμανίας. Συνέβαινε πότε νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὴν οἱονεὶ ὠθουμένην παρά τινος ἀνωτέρας δυνάμεως πρὸς τὸ γράφειν ἀσυναισθήτως πράγματα ἅτινα τῇ ἐφαίνοντο ὡσεὶ ὑπαγορευόμενα. Οἱ τῆς οἰκογενείας δὲν ἀπέδιδον σημασίαν εἰς αὐτὸ τὸ περιστατικόν, θεωροῦντες αὐτὸ ὡς ἰδιοτροπίαν τῆς ἀσθενείας της.

Πρωΐαν τινὰ ἐν Νανσὺ, αἰσθανθεῖσα αὐτὴν τὴν πρὸς τὸ γράφειν ὤθησιν, ἔγραψε διὰ μολυβδίδος ὀλίγας γραμμάς. Εἶτα περιῆλθεν εἰς σφοδρὰν νευρικὴν κατάστασιν. Ἀναγνοῦσα τὰ γραφέντα ἐφώνησεν ὅτι μία τῶν εἰς Κόβλεντζ φίλων της τῇ ἀνήγγειλε τὸν θάνατόν της. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ταραχή της ἐξηκολούθει προσεκάλεσαν τὸν δόκτωρα Λιεβὼλ ὅστις τὴν καθησύχασε.

Μαθὼν οὗτος τὰ διατρέξαντα ἔσχε τὴν ἰδέαν, καίτοι δυσπιστῶν, νὰ τηλεγραφήσῃ εἰς Κόβλεντζ καὶ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς φίλης, ἧς ὁ θάνατος τόσῳ μυστηριωδῶς ἀνηγγέλθη. Πρὸς μεγάλην του ἔκπληξιν ἡ ἀπάντησις ἦλθεν οὕτω· «Ἡ Μαργαρίτα (οὕτως ἀπεκαλεῖτο ἡ φίλη) ἀπέθανε τῷ ὄντι τὴν 7 Φεβρουαρίου εἰς τὰς 4 τῆς πρωΐας· ἀλλὰ πῶς τὸ γνωρίζετε;»

Τὴν 7 Φεβρουαρίου εἰς τὰς 4 τῆς πρωΐας ἡ νεᾶνις εἶχε γράψει τὴν εἰδοποίησιν τοῦ θανάτου.

Τοῦτο εἶνε λίαν παράδοξον καὶ δυσεξήγητον· οὐχ ἧττον ὑπάρχουσιν ἑαυτῷ ἀποδείξεις ὑλικαί.

—

Ἔτι μᾶλλον περίεργος εἶνε ἡ ἄλλη παρατήρησις.

Ἡ κυρία τινὰ προσῆλθε πρὸς τὸν δόκτωρα Λιεβὼλ, ἵνα τὸν συμβουλευθῇ, νέος τις κατεχόμενος ὑπὸ ζωηρᾶς συγκινήσεως.

Τῷ διηγήθη ὅτι προόρρησίς τις, ἣν κατ' ἀρχὰς εἶχεν ἀψηφήσει, ἐγένετο αὐτῷ πρὸ καιροῦ παρά τινος γυναικός. Τῷ προεῖπεν αὕτη ὅτι ἤθελεν ἀπωλέσει τὸν πατέρα του μετὰ ἓν ἔτος· ὅτι θὰ ὑπηρέτει ὡς στρατιώτης, ἀλλ' ἐν διαστήματι ὀλίγου μόνον χρόνου· ὅτι θὰ ἐνυμφεύετο μετ' οὐ πολύ· ὅτι θὰ ἀπέκτα δύο τέκνα καὶ ὅτι θὰ ἀπέθνησκε κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἅπασαι αἱ προηγούμεναι προρρήσεις ἐπηλήθευσαν.

Ὁ μὲν πατήρ του ἐτελευτήσεν ὄντως κατὰ τὸ ὁρισθὲν χρονικὸν διάστημα, ὑπηρέτησεν οὗτος ὡς στρατιώτης ἑπτὰ μῆνας· ἐνυμφεύθη καὶ εἶχε δύο τέκνα. Ἤδη ἐπλησίαζεν εἰς τὸ 26 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ὡμολόγει ὅτι εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ μεγάλου φόβου. Ἀφοῦ τὰ πρῶτα συμβεβηκότα ἐξεπλήρωθησαν, διατί νὰ μὴ συμβῇ τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον.

Ὁ δόκτωρ Λιεβὼλ ἐνόμισεν ὅτι εὑρίσκετο ἀπέναντι μονομανοῦς τινος. Ἡ τύχη, ἴσως, δυνατὸν νὰ ἦτο ἡ αἰτία τῆς ἐπαληθεύσεως αὐτῶν τῶν δῆθεν προρρήσεων.

Ἐνόμισε κατεπεῖγον νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὴν πεποίθησιν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θ' ἀπέθνησκε. Τὸν ὑπνώτισε λοιπὸν καὶ, κατὰ τὸν μαγνητικὸν ὕπνον, τῷ ὑπέβαλεν ἰδέας φαιδροτέρας· ἐνεστάλαξεν αὐτῷ τὴν παρήγορον πεποίθησιν ὅτι δὲν θ' ἀπέθνησκε παρὰ μετὰ 40 ἔτη.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποβολῆς ἀπέβη θαυμάσιον. Ὁ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐν ψυχικῇ ἀγωνίᾳ διατελῶν, ἐπανέκτησε τὴν εὐθυμίαν, τὴν ἐλπίδα. Ἡ κατέχουσα αὐτὸν ἔμμονος ἰδέα ἐξηφανίσθη. Ἐλησμόνησε τοὺς ἀρχαίους φόβους του.

Καὶ ὅμως ἡμέραν τινὰ, ἐπιστολή τις πρὸς τὸν δόκτωρα Λιεβὼλ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὸν θάνατον τοῦ πελάτου, ἐν ἡλικίᾳ 26 ἐτῶν, προσβληθέντος ἐκ περιτονίτιδος.

«Ἵνα μὴ τυχὸν ὑποτεθῇ, γράφει ὁ δόκτωρ Λιεβὼλ, ὅτι τὸ ἀναγραφόμενον εἶνε ἴσως παραίσθησίς τις ἀλλόκοτος τοῦ πνεύματός μου, διαφυλάττω πάντοτε αὐτὴν τὴν ἐπιστοτὴν ὡς καὶ τὸ σχετικὸν βιβλίον, ἐξ οὗ ἀντέγραψε τὴν προηγουμένην παρατήρησιν».

Αὐτὰ εἶνε δύο ἔγγραφοι μαρτυρίαι ἀναντίρρητοι . . .

ΠΕΡΙ ΑΕΡΙΣΜΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν ὑπὸ τῶν πνευμόνων λῆψιν ποσοῦ τινος ἀέρος καὶ εἰς τὴν μετὰ βραχὺν χρόνον ἐκβολὴν αὐτοῦ. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐπαναλαμβάνεται 15κις ἢ 20κις ἐν ἑνὶ λεπτῷ· συνέπεια δὲ τούτου εἶναι σπουδαιοτάτη μεταβολὴ ἐν τῷ συστατικῷ τοῦ ἀέρος συνισταμένη εἰς τὴν κόρεσιν αὐτοῦ διὰ ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Δυνατὸν εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀὴρ πρὸ τῆς εἰς τοὺς πνεύμονας εἰσόδου περιέχει μόνον τέσσαρα χιλιοστὰ τούτου τοῦ ἀερίου· ἐνῷ μετὰ τὴν ἐκ τῶν πνευμόνων ἔξοδον περιέχει 400—500 μέρη τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος αὐξηθέντος 120 περίπου φοράς. Ἄλλο προϊὸν τῆς ἀναπνοῆς εἶναι τὸ ὕδωρ· κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς ὑπολογισγοὺς, ἐντὸς 24 ὡρῶν δύναται νὰ παραχθῇ διὰ τῆς ἀναπνοῆς ὕδωρ 192—864 γραμμαρίων. Ὁ διδάκτωρ Δὲ-Σομὸν, εἰδήμων τούτου τοῦ ἀντικειμένου, ὑπελόγισεν ὅτι ἐν συνάξει 2000 ἀτόμων ἐντὸς δύο ὡρῶν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὕδωρ 77 περίπου λιτρῶν διὰ τῆς ἐκπνοῆς καὶ τῆς ἐφιδρώσεως. Τὸ ποσὸν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος τὸ ὁποῖον εἷς ἄνθρωπος ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἐκπνέει συμποσοῦται εἰς 3]4 περίπου τοῦ κυβικοῦ ποδὸς ἢ εἰς 19 κυβικοὺς πόδας ἐντὸς 24 ὡρῶν. Ἑπομένως ἕκαστος ἄνθρωπος ἐντὸς μιᾶς ὥρας διαφθείρει 15 περίπου κυβικοὺς πόδας ἀέρος, ἢ 380 κυβικοὺς πόδας ἐντὸς 24 ὡρῶν.

Εἴπομεν ὅτι τὸ ἐπίφοβον στ οιγεῖον ἐν τῷ ἀκαθάρτῳ ἀέρι εἶναι περισσότερον ἡ ὀργανικὴ ἢ ὕλη τὴν ὁποίαν οὗτος περιέχει καὶ ἥτις σύγκειται ἐξ ἀτόμων φθαρεντων ἱστῶν. Αὕτη ἀνέρχεται εἰς 30 περίπου κόκκους τὴν ἡμέραν δι' ἕκαστον ἄνθρωπον. Τὸ ἀναπνέειν, ὂν ἡ κυρία αἰτία τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀκαθάρτου ἀέρος ἐν ταῖς οἰκίαις, δὲν εἶναι, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἡ μόνη αἰτία. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἀεριόφως, τὰ κηρία καὶ αἱ λάμπαι μετὰ πετρελαίου ἐν χρήσει πρὸς φωτισμὸν τῶν δωματίων καὶ οἱ πρὸς θέρμανσιν αὐτῶν γαιάνθρακες ἀναδίδουσί μεγάλα ποσὰ ἀκαθαρσιῶν. Μία συνήθης διὰ πετρελαίου ἀνημμένη λάμπα ἀναδίδει τόσον ἀνθρακικὸν ὀξὺ, ὅσον εἷς ἄνθρωπος. Ἐκτὸς τῶν κηρίων, τῶν λαμπῶν καὶ τῶν ἀνημμένων ἀνθράκων, τὸ πετρέλαιον καὶ ὁμένον ἀναδίδει μικρὸν ποσὸν μὴ καέντος ἄνθρακος ὑπὸ τὸ εἶδος τῆς καπνιᾶς. Ἐνίοτε δὲ ἐν τοῖς κατοικουμένοις δωματίοις εὑρίσκεται μία δηλητηριωδης οὐσία ἐπικινδυνωτέρα τῶν μνησθεισῶν—ἤτοι τὸ ὀξύδειον τοῦ ἄνθρακος, τὸ ὁποῖον χημικῶς δὲν διαφέρει πολὺ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ἀλλ' ἔχει ἔτι δηλητηριωδεστέρας ἰδιότητας. Ὅτε ἡ καῦσις δὲν εἶναι τελεία, τότε συνήθως τοῦτο σχηματίζεται καὶ πολλάκις εὑρίσκεται ἐν τῷ ἀεριόφωτι. Τὸ ἀέριον τοῦτο εὑρίσκεται ἐν τοῖς δωματίοις ἐν οἷς αἱ θερμάστραι βραδέως καίουσι τὸ πρὸς θέρμανσιν ὑλικὸν παρὰ ἐν δωματίοις ἔχουσιν ἑστίας. Τὸ ἀέριον τοῦτο εὑρέθη κατὰ μικρὸν ποσὸν καὶ ἐν τῷ καπείῳ τῆς νικοτιανῆς. Ἐνίοτε ἐν τῷ ἀέρι τοῦ δωματίου ἀπαντῶμεν καὶ κάπνὸν θείου, ὅστις προέρχεται ἐκ τῆς καύσεως τοῦ πετρελαίου καὶ τῶν ἀνθράκων. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ παρατηροῦνται ἐν τῇ μελανώσει τοῦ ἀργύρου καὶ τῇ φθορᾷ τῇ ὑπ' αὐτοῦ προξενουμένῃ ἐπὶ τῶν βιβλίων καὶ τῶν ζωγραφιῶν. Καίτοι πάντοτε διὰ μιᾶς δὲν δύναται νὰ παρατηρηθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ἐκ τῆς ἀναπνοῆς ἀκαθάρτου ἀέρος, ἐν τούτοις ἡ ὑγεία ἕνεκα τούτου ἐμμέσως βλάπτεται, ὡς ἕκαστος ἔμπειρος δύναται νὰ κρίνῃ. Ὁ ἀκάθαρτος ἀὴρ ἑνὸς δωματίου ἐπιφέρει κεφαλαλγίαν, ἀδυναμίαν, οἱ δὲ διαρκῶς διαμένοντες ἐν ἀκαθάρτῳ ἀέρι ἔχουσι πελιδνὴν καὶ ἀσθενικὴν ὄψιν καὶ πάσχουσιν ἐξ ἀνορεξίας, ἀθυμίας καὶ ἀδυναμίας τῶν μυόνων. Ἡ διαμονὴ ὑπὸ ἀκάθαρτον ἀτμοσφαίραν κωλύει τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν διατροφὴν τοῦ αἵματος καὶ ἡ ἀναιμία τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι προέρχεται κυρίως ἐκ τοῦ ἀκαθάρτου ἀέρος. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἀφθονία τῶν σπερμάτων τῶν ἀσθενειῶν ἐν τοιούτῳ ἀέρι.

Πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ὁποῖον πρέπει νὰ ᾖ τὸ μέτρον τοῦ ἀκαθάρτου ἀέρος ἐν τοῖς κεκλεισμένοις τόποις. Εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι χάριν τῆς δημοσίας ὑγείας δέον νὰ ἀποφεύγηται ὁ ἀκάθαρτος ἀὴρ. Κατὰ τοὺς εἰδήμονας ὁ ἀὴρ ὁ περιέχων ὀκτὼ μέρη ἀνθρακικοῦ ὀξέος εἰς δέκα χιλιάδας ἀέρος εἶναι ἀνθυγιεινός· ὁ δὲ περιλαμβάνων δέκα μέρη τούτου τοῦ ὀξέος εἶναι ἐπιβλαβὴς, ὁ δὲ περιέχων δώδεκα μέρη εἶναι δηλητηριώδης. Ἐν ταῖς σχολαῖς δυσκόλως ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀπαιτούμενος ἀερισμός· καὶ εἶναι ἀμφίβολον ἂν μέτρον τι κατώτερον τοῦ δεκατριμορίου ἐκ δέκα χιλιάδας ἀέρος ἐπιτευχθῇ ὑπὸ τοὺς σημερινοὺς ὅρους. Εἶναι ἀναγκαιότερον ὅπως οἱ κοιτῶνες τελειότερον ἀερίζωνται παρὰ τὰ λοιπὰ δωμάτια, διότι τὴν νύκτα κατὰ τὸν ὕπνον τὸ σῶμα ἐπισωρεύει ὀξύγονον.

Ἐρωτῶμεν, πόσον ποσὸν καθαροῦ ἀέρος ἀπαιτεῖται δι' ἕκαστον ἄνθρωπον ὅπως διατηρεῖται ἡ ἀτμοσφαίρα ἐν τῇ δεούσῃ καταστάσει; Ἐπειδὴ ἕκαστος ἄνθρωπος εἰσπνέει κατὰ μέσον ὅρον 16—18 κυβικοὺς πόδας ἀέρος τὴν ὥραν, ὁ δὲ ἐκπνεόμενος ἀὴρ περιλαμβάνει 180κις περισσότερον ἀνθρακικὸν ὀξὺ παρὰ ὁ καθαρὸς ἀὴρ, ἀπαιτεῖται 120κις περισσότερος καθαρὸς ἀὴρ νὰ ἀναμιγνύηται μετὰ τοῦ μολυσθέντος ὅπως γίνῃ ἀβλαβὴς ὁ εἰσπνεόμενος ἀὴρ. Ἑπομένως δι' ἕκαστον ἄνθρωπον ἀπαιτοῦνται 2000 περί-

που κυβικῶν ποδῶν καθαροῦ ἀέρος καθ' ἑκάστην ὥραν. Εὐκτέον θὰ ἦτο ὅπως μεγαλείτερον ποσὸν τούτου εὑρίσκετο ἐν ταῖς κατοικίαις.

Ἐπειδὴ ὁ ἀὴρ ἐν ἑνὶ δωματίῳ δὲν μεταβάλλεται περισσότερον τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων φορῶν τὴν ὥραν, θὰ ἦτο καλὸν ὅπως, δι' ἕκαστον ἄνθρωπον ἀπαιτουμένων τὴν ὥραν 3000 κυβικ. μέτρ. καθαροῦ ἀέρος, ἕκαστος ἔχῃ διάστημα 750—1000 κυβικῶν μέτρων. Κατεδείχθη ὅτι τοῦ ἀέρος εἰσερχομένου εἴς τι δωμάτιον μετὰ τοιαύτης μεγαλειτέρας τῶν δύο ποδῶν τὸ δευτερόλεπτον, προέρχεται ἐναέριον ῥεῦμα. Ἑπομένως, κατὰ τὸν ἀερισμὸν δημοσίου τινὸς κτιρίου ἢ κατοικίας ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ ἀὴρ κατὰ τὴν εἴσοδον μὴ ὑπερβαίνῃ ταύτην τὴν ταχύτητα καὶ μὴ ἀφήνηται ἡ συνάθροισις ὑπερμέτρου ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

Ἐν τῷ παρελθόντι, ὁ ἀερισμὸς ἐγίνετο κατὰ διαφόρους τρόπους, οἷον διὰ τοῦ ῥεύματος τοῦ ἀέρος εἰσερχομένου διὰ τῶν κινουμένων ἀεριστήρων, κτλ. Τοιοῦτοι ὅμως τρόποι εἶναι κατάλληλοι πρὸς τὸν ἀερισμὸν μόνον τῶν μεγάλων δημοσίων κτιρίων, οὐχὶ δὲ τῶν συνήθων δωματίων, τὰ ὁποῖα φυσικῶς ἀερίζονται κατὰ διαφόρους τρόπους. Δυνατὸν εἰπεῖν, ὅτι ἐν ταῖς οἰκίαις ὑπάρχει διαρκῶς κίνησις τοῦ ἀέρος. Ἡ διαφορὰ ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ τοῦ ἀέρος ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν καὶ ἐντὸς εἶναι ἰσχυρὸς παράγων. Ὅτε ὁ θερμὸς ἀὴρ ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ παράγει ἐναερίους τινὰς κινήσεις. Τὰ ῥεύματα ἑπομένως τοῦ ἀέρος εἶναι ἀφθονώτερα παρ' ὅσον τὰ φανταζόμεθα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αὐταὶ αἱ αἰτίαι αἱ ἐπιφέρουσαι τὴν μόλυνσιν τοῦ ἀέρος τοῦ δωματίου συντελοῦσιν εἰς τὸν ἀερισμὸν αὐτοῦ. Ὁ ἀὴρ τὸν ὁποῖον ἐκπνέομεν ὢν ἐν γένει θερμότερος τοῦ περιστοιχοῦντος συντελεῖ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς τὸν σχηματισμὸν ἐναερίων ῥευμάτων. Αὐτὴ ἡ θερμότης τῶν σωμάτων ἡμῶν ἢ τῶν φωτιζόντων ἀντικειμένων παράγει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Ἀλλ' ὁ σπουδαιότατος παράγων ἐν τῷ ἀερισμῷ ἑνὸς δωματίου εἶναι ἡ ἑστία. Ὁ τέλειος ἢ ἀτελὴς ἀερισμὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς καπνοδόχης καὶ τῆς ταχύτητος τῆς καύσεως. Ἀλλὰ λαμβανομένου τοῦ μέσου ὅρου, ὁ ἐξερχόμενος ἐκ μιᾶς καπνοδόχης ἀὴρ ἀνέρχεται ἐκ 10,000 περίπου κυβικῶν ποδῶν τὴν ὥραν. Τοῦτο εἶναι ἀρκετὸν ὅλως ὁ ἀὴρ παραμένῃ καθαρὸς διὰ ἓξ ἄτομα. Δυστυχῶς αἱ ἑστίαι δύνανται νὰ παράξωσι βλαβερὰ ῥεύματα ἀέρος. Ἴσως κοινῶς δὲν ἀναγνωρίζεται ὅτι ὁ ἀερισμὸς γίνεται καὶ διὰ τῶν τοίχων τῶν οἰκιῶν. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀέρος καὶ ἐξηγεῖ τὴν αἰτίαν δι' ἣν αἱ οἰκίαι τὸν χειμῶνα ἀερίζονται καλλίτερον, ὅταν τὰ παράθυρα καὶ αἱ θύραι εἶναι κλεισταὶ περὶ τὸ καλοκαίριον ὅτε αἵ τε θύραι καὶ τὰ παράθυρα εὐρέως εἶναι ἀνοικτά.

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΑΠΟΙΚΟΙ ΕΝ ΚΑΝΑΔΑ

Ἐν Εὐρώπῃ ὀλίγον ἐνδιαφέρονται περὶ τοῦ Καναδᾶ. Οἱ πλεῖστοι ἀκόμη λόγιοι Εὐρωπαῖοι γινώσκουσι μόνον, ὅτι ὁ Καναδᾶς εἶνε ὁμοσπονδία συγκειμένη ἐξ ἐπαρχιῶν καὶ χωρῶν καὶ τῶν Βρεττανικῶν ἀποικιῶν ἐν τῇ βορείᾳ Ἀμερικῇ, ἐκτὸς τοῦ Νιοὺ-Φάουλλενδ καὶ τῶν βεστινδικῶν ἀποικιῶν, καὶ ὅτι οὗτος ἀνῆκέ ποτε εἰς τοὺς Γάλλους. Ἐν τούτοις οὐ μόνον ἡ παρελθοῦσα ἀλλὰ καὶ ἡ σύγχρονος ἱστορία τοῦ Καναδᾶ δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος, διότι ἐν Καναδᾷ μέχρι τῆς σήμερον δὲν ἔπαυσεν ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν Γάλλων καὶ Ἄγγλων ἀποίκων καὶ ἡ πάλη τῶν μερίδων αἵτινες προσπαθοῦσι νὰ χωρίσωσι τὸν Καναδᾶν ἐκ τῆς Ἀγγλίας καὶ νὰ ἀνακηρύξωσιν αὐτὸν ὅλως ἀνεξάρτητον κράτος. Αἱ πολυάριθμοι ἀπόπειραι πρὸς προσάρτησιν τοῦ Καναδᾶ εἰς τὴν βορειοαμερικανικὴν ὁμοσπονδίαν μέχρι τῆς σήμερον δὲν ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας. Ἡ τελευταία ἐξέγερσις τῶν Γάλλων μιγάδων (μετίσων), τὰ ἐκ ταύτης προκληθέντα καταπιεστικὰ μέτρα τῶν Ἄγγλων ἔπαυσαν κατὰ τὸ 1884 μετὰ τὴν θανατικὴν ποινὴν τοῦ ἀνδρείου ἀρχηγοῦ τῶν ἐπαναστατῶν Ριέλ. Παρ' ὅλα ταῦτα τὰ αὐστηρὰ μέτρα τῶν ἀρχῶν, μέχρι τῆς σήμερον ἐξακολουθεῖ ὁ ἀναβρασμὸς καὶ εἶνε δυνατὸν νὰ προϊδῇ τις ὅτι ταχέως ἢ βραδέως ὁ Καναδᾶς θὰ προσαρτηθῇ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, παρ' ὅλας τὰς ἐκτάκτους προσπαθείας τῶν Ἄγγλων νὰ συγκρατήσωσιν ἐν ταῖς χερσί των τὴν πλουσίαν ταύτην ἀποικίαν. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Καναδᾶ σύγκειται ἐξ Εὐρωπαίων, Γάλλων καὶ Ἄγγων· οἱ δὲ αὐτόχθενες, Ἰνδοὶ καὶ Ἐσκιμῶσοι, τὴν σήμερον εἶνε ἤδη ὀλιγάριθμοι. Ἀλλ' ἀναμφιβόλως τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ συγκροτοῦσιν οἱ Γάλλοι μιγάδες, (μέτισοι) ἀπόγονοι τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὴν Γαλλικὴν ἀποικίαν τὴν ἱδρυθεῖσαν κατὰ τὸ 1783 ὑπὸ Γάλλων κεφαλαιούχων καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον μετ' ἐπιμονῆς ἀγονιζομένην κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς ἑταιρίας Γούδσων. Μετὰ τεσσαρακονταετῆ λυσσώδη πάλην ἡ Ἀγγλικὴ ἑταιρία ὑπερενίκησεν ἀλλ' οἱ πολυάριθμοι Γάλλοι οἱ διατελοῦντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γαλλικῆς ἑταιρίας δὲν συγκατετέθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἄγγλων καὶ ἀπεμακρύνθησαν εἰς τὰς χώρας τὰς οἰκουμένας ὑπὸ τῶν ἐρυθροδέρμων, ἔνθα ἐλθόντες εἰς ἐπιμιξίαν

πρὸς αὐτοὺς ἔθεσαν τὴν βάσιν εἰς νέαν φυλὴν τῶν Γάλλων μιγάδων. Οἱ μιγάδες διέσωσαν οὐ μόνον τὰς φυσικὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ἐθνικὰς ἰδιότητας τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους. Κατὰ πρῶτον οὗτοι διῆγον νομαδικὸν βίον, τὴν σήμερον δὲ καταγίνονται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἔχουσι σημαντικὰ κεφάλαια. Χάρις εἰς τὸν δεσμὸν τοῦ αἵματος τὸν ἑνοῦντα αὐτοὺς μετὰ τῶν Ἰνδῶν καὶ τὰ προσωπικὰ προτερήματα τοῦ ἐθνικοῦ των χαρακτῆρος, οἱ μιγάδες ἀπολαύουσι μεγάλην συμπάθειαν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Ἰνδῶν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, ἀπὸ τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἀγρίων βουβάλων (μπιζόνων) τὸ κρέας καὶ τὰ δέρματα τῶν ὁποίων τοῖς ἐχρησίμευον ὡς ζωοτροφία, μετὰ δυσκολίας εὑρίσκουσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα καὶ ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσιν ἡ Καναδικὴ κυβέρνησις ἀναγκάζεται νὰ παρέχῃ αὐτοῖς τροφὴν καὶ ἐνδύματα. Οἱ Ἰνδοὶ ἀναγκαζόμενοι νὰ διατρίβωσιν ἐν τοῖς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως δοισθεῖσι τόποις καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ διέλθωσι τὰ σύνορα τούτων ἐνθυμοῦνται τὸ ἡρωικὸν αὐτῶν παρελθὸν καὶ μόνον σπανίως καταφεύγουσιν εἰς διαμαρτυρίας αἵτινες φέρουσιν εἰς αἱματηρὰς συμπλοκὰς καὶ εἰς ἐπανάστασιν. Τοιαύτη ἐπανάστασις συνέβη τῷ 1885 ὅτε οἱ Ἰνδοὶ συνηνώθησαν μετὰ τῶν μιγάδων. Ἡ πρώτη ἐπανάστασις τῶν μιγάδων συνέβη μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Μανιτόπας, χώρας ἀγορασθείσης ὑπὸ τῆς Καναδικῆς κυβερνήσεως, ἐκ τῆς ἑταιρίας τοῦ κόλπου Γούδσων. Ὁ πλεῖστος πληθυσμὸς τῆς Μανιτόπας, συγκείμενος ἐκ Γάλλων μιγάδων διεμαρτυρήθη κατὰ ταύτης τῆς προσαρτήσεως ἀποδεικνύων ὅτι ἡ ἑταιρία δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ πωλεῖν χώρας τὰς ὁποίας οὐσιωδῶς αὕτη οὐδέποτε κατεῖχεν. Ἀλλ' ἡ Καναδικὴ κυβέρνησις δὲν ἤκουσε ταύτας τὰς διαμαρτυρήσεις ἐπαναπαυομένη ἐπὶ τῆς ἰσχύος της καὶ διώρισε τῷ 1870 ἐν Μανιτόπᾳ ὡς διοικητὴν τὸν Μὰκ Δουγὰλ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέθηκε τὴν ὑποταγὴν τούτων τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὴν γενικὴν διοίκησιν τῆς χώρας.

Οἱ μιγάδες ἐξοργισθέντες καὶ προσβληθέντες ἐκ τῆς ἀγροίκου συμπεριφορᾶς τοῦ νέου διοικητοῦ ἀπεφάσισαν διὰ τῆς βίας νὰ ἀποδιώξωσιν αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας των. Οὗτοι ταχέως ἐσχημάτισαν νέαν κυβέρνησιν ἥτις ἀνέλαβε τὴν προστασίαν τῆς χώρας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Λουὶ Ριέλ, τοῦ ἥρωος τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας.

Ὅτε ὁ Μὰκ Δουγὰλ τῇ συνοδείᾳ τῆς ἀστυνομίας καὶ ὁλοκλήρου σπείρας ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν ἦλθεν εἰς Μανιτόπην, οἱ μιγάδες ἀπέστειλαν εἰς αὐτὸν ἀπεσταλμένους οἵτινες τῷ ἀνήγγειλον ὅτι δὲν θὰ τῷ ἐπιτρέψωσι τὴν εἰς τὰς κτήσεις των εἴσοδον. Ὁ Μὰκ Δουγὰλ συνήντησε τοὺς ἀπεσταλμένους λίαν ἀγερόχως.

— Τίς σᾶς ἀποστέλλει; ἠρώτησεν οὗτος.

— Ἡ κυβέρνησις ἀπήντησαν οἱ μιγάδες.

— Ὁποία κυβέρνησις;

— Ἡ ἡμετέρα. Ἐσχηματίσαμεν ταύτην τὴν κυβέρνησιν ἥτις σᾶς διατάσσει νὰ ἀπομακρυνθῆτε μὲ τὸ καλὸν καὶ νὰ μᾶς ἀφήσητε ἐν ἡσυχίᾳ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ δύναμις δὲν ἦτο εἰς τὸ μέρος του, ὁ Μὰκ Δουγὰλ ἐθεώρησε φρόνιμον νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ. Τότε ὁ Ριὲλ ἐξέδωκε προκήρυξιν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνήγγειλεν ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν κυριαρχίαν τοῦ Καναδᾶ ὅστις δεσποτικῶς θέλει νὰ ἐπιβληθῇ ἐπ' αὐτῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐν αὐτῇ τῇ Μανιτόπῃ ἀνεφύησαν ταραχαί, διότι οἱ Ἄγγλοι οἱ διατρίβοντες ἐκεῖ ἔλαβον τὴν μερίδα τῶν Ἄγγλων. Ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ὀλιγάριθμοι καὶ ὁ Ριὲλ κατεπίεσεν αὐτοὺς τιμωρήσας τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Σκὸτ, ὅστις ἦν τυχοδιώκτης καὶ ἄσημος ἄνθρωπος.

Ἡ ὁμοσπονδία βλέπουσα ὅτι διὰ τῆς βίας δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ κυριεύσῃ τὴν Μανιτόπην ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν μιγάδων διὰ τοῦ ἐπισκόπου Ταμὲ καὶ νὰ καταπείσῃ αὐτοὺς νὰ ρίψωσι τὰ ὅπλα ὑπὸ τὸν ὅρον γενικῆς ἀμνηστείας καὶ τακτικῆς διαιρέσεως τῶν γαιῶν. Οἱ μιγάδες συγκατένευσαν ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἡ Καναδικὴ κυβέρνησις ἠσθάνθη ἑαυτὴν ἰσχυρὰν ἀμέσως ἠρνήθη τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεών της οὐ μόνον ὡς πρὸς τὴν δικαίαν διανομὴν τῶν γαιῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν γενικὴν ἀμνηστείαν ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ὁ φόνος τοῦ Σκὸττ πρέπει νὰ ἐκδικηθῇ. Οὐδὲν ἔγγραφον περὶ τῆς ἀναχωρήσεως ὑπῆρχε διότι αἱ διαπραγματεύσεις ἐγένοντο προφορικῶς καὶ ἡ κυβέρνησις ἀνήρεσε τοὺς λόγους της. Ὁ Ριὲλ ὑπέπεσεν εἰς τὴν κυβερνητικὴν καταδίωξιν καὶ ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ καταφύγιον παρὰ τοῖς Ἰησουΐταις ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

Ἐν τούτοις οἱ μιγάδες δὲν καθησύχασαν. Κατ' ἀρχὰς οὗτοι ἐδοκίμασαν νὰ ἐνεργήσωσι διὰ παρενοχλήσεων καὶ ἀναφορῶν διαμαρτυρούμενοι κατὰ τῶν ἀδικιῶν καὶ τῶν καταπιέσεων τῶν ἀρχῶν. Ἀλλ' αὗται δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ Κυβέρνησις διέταξεν ὅπως οἱ κάτοικοι τῆς Μανιτόπης μὴ δίδωσιν ἀναφορὰς καὶ ἀπηγόρευσε τὰς δημοσίας συνάξεις πρὸς συνδιάσκεψιν περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τῶν συμφερόντων των Συγχρόνως ἡ κυβέρνησις δραστηρίως ἐπελάβετο τοῦ διοργανισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ὁ ἀπεσταλμένος παρὰ τῆς κυβερνήσεως Κλάρη ἀνήγειλεν εἰς τοὺς κατοίκους ὅτι ἂν τὰ παράπονα αὐτῶν δὲν παύσωσι «500 ἀστυνόμοι ἱππεῖς θὰ ἱκανοποιήσωσι ταῦτα τὰ παράπονα διὰ τῶν ἁλύσ-

σεων καὶ τῶν σφαιρῶν διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀνταμειφθοῦν οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ σύμβουλοι τοῦ λαοῦ».

Εἷς ἐκ τῶν ἀνδρείων ἀρχηγῶν τῶν μιγάδων, ὁ Γαβριὴλ Διουμὼν ἀπήντησεν εἰς τὸν ἀπεσταλμένον ὡς ἀκολούθως:

«Ἔκλεψαν τὰς γαίας μας, διεμέλισαν τὰ κτήματά μας· ἡμεῖς δὲν ὑπερασπιζόμεθα αὐτάς. Προσεφέροντο πρὸς ἡμᾶς βαρβάρως καὶ περιφρονητικῶς — ὑποφέρομεν τὰ πάντα. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς μας περὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν μας, ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἀμυνώμεθα καὶ μέχρι τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός μας θὰ ἀμυνώμεθα».

Ἀμέσως ἀπεφάσισαν οἱ μιγάδες νὰ προσκαλέσωσι τὸν Ριέλ. Ὁ Δουμὼν ἀπῆλθε πρὸς ἐκζήτησιν αὐτοῦ καὶ ὁ Ριὲλ ἀφίκετο εἰς Καναδὰν μὴ φοβηθεὶς τὴν καταδίωξιν καὶ διοργάνισε τὴν ἀντίδρασιν· Οἱ μιγάδες ἦσαν ὀλιγάριθμοι καὶ ἀτελῶς ὁπλισμένοι, κατ' αὐτῶν δὲ ἀπεστάλη στρατιωτικὸν σῶμα ἐκ 4,000 καλῶς ὁπλισμένων στρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατηγοῦ Μίδλτον, ἐν τούτοις οἱ ἐπαναστάται κατ' ἀρχὰς ἐνίκησαν. Πολὺ συνέδραμον αὐτοὺς οἱ ἐρυθρόδερμοι, οἵτινες ἀμέσως συνέδραμον τοὺς φίλους των μιγάδας.

Ὁ πόλεμος ἠνήφθη καὶ τὴν 25 Μαρτίου 1885 συνέβη ἡ πρώτη σοβαρὰ συμπλοκὴ παρὰ τὴν ὄχθην τῆς Οὐτηνείου λίμνης. Οἱ μιγάδες μετὰ τῶν ἐρυθροδέρμων μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐπέπεσον κατὰ τοῦ κυβερνητικοῦ στρατοῦ ὥστε οὗτος ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἡ δευτέρα μάχη ἐπίσης ἐνικήθη ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν πάλιν τῇ βοηθείᾳ τῶν Ἰνδῶν. Πιθανῶς τὰ κυβερνητικὰ στρατεύματα δὲν θὰ κατέβαλον τοὺς ἐπαναστάτας ἂν δὲν συνέβαινε προδοσία διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐχθρὸς ἠδυνήθη νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ νὰ ἐφορμήσῃ κατ' αὐτῶν ἀπροσδοκήτως. Ὁ ἀνδρεῖος στρατὸς τῶν ἐπαναστατῶν συνετρίβη, ὁ Ριὲλ ἠχμαλωτίσθη καὶ ὁ Διουμὼν ἐδραπέτευσεν.

Οἱ μιγάδες ἠναγάσθησαν νὰ ρίψωσι τὰ ὅπλα Ἡ κυβέρνησις βλέπουσα τὴν ἡρωικὴν ἄμυναν τῶν μιγάδων ἀπεφάσισε νὰ ἱκανοποιήσῃ τινὰς ἐκ τῶν δικαίων αὐτῶν ἀπαιτήσεων. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐπανάστασις ἐπήνεγκεν εἰς τοὺς μιγάδας ὠφέλειάν τινα.

Ἡ τύχη τοῦ Ριὲλ εἶχεν ἤδη ἀποφασισθῆ ἀφ' ἧς στιγμῆς οὗτος περιέπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Τοῦτον ἐδίκασαν καὶ κατεδίκασαν εἰς τὴν θανατικὴν ποινήν. Οὗτος ἀπέθανεν ὡς ἥρως μὴ ἀποβάλλων τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἡ ὥρα τῆς ἀπελευθερώσεως. Ὁ πληθυσμὸς λίαν ἠγανάκτησε ἐπὶ τῇ καταδίκῃ αὐτοῦ καὶ ἐν Μορεάλῃ συνεκλήθη συλλαλητήριον πρὸς διαμαρτύρησιν 50,000 πολιτῶν. Τοῦτο ἐξέδωκεν ἀπόφασιν κατακρίνουσαν τὴν διαγωγὴν τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως καὶ εἶτα παρεδόθησαν εἰς τὸ πῦρ ὑπὸ τὰς ἰσχυρὰς ἀνευφημήσεις τοῦ λαοῦ αἱ φωτογραφίαι τῶν ὑπουργῶν τοῦ Καναδᾶ. Οὕτως ἐπερατώθη ἡ ἐπανάστασις τοῦ ἀνδρείου τούτου ὀλιγαρίθμου λαοῦ, ἥτις ἠπείλει νὰ καταλάβῃ μεγάλας διαστάσεις καὶ οὐκ ὀλίγον φόβον διέσπειρεν εἰς τὰς ἀρχάς. Τὴν σήμερον οἱ μιγάδες ἐταπεινώθησαν, ἀλλ' εἶνε δυνατὸν ὑπὸ τὴν τέφραν ἀκόμη εὑρίσκονται σπινθῆρες, οἵτινες κατὰ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι μεγάλην πυρκαϊάν. Οἱ μιγάδες ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν βίαν, ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι οὗτοι δὲν ἀναμένουσι τὴν κατάλληλον περίστασιν ὅπως ἐκ νέου ἀρχίσωσι τὸν ἀγῶνα ἀλλ' ἤδη ὑπὸ καλλιτέρους καὶ εὐνοϊκωτέρους δι' ἑαυτοὺς ὅρους.

Η ΠΟΙΚΙΛΙΑ
ΤΩΝ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ
Τῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀνθρώποις

Ὁ ἄνθρωπος δανείζεται τὰ πρὸς τροφὴν χρειώδη ἐκ τῶν τριῶν βασιλείων τῆς φύσεως. Ἀλλὰ τινὲς λαοὶ μεταχειρίζονται κατ' ἐξοχὴν τὴν φυτικὴν τροφήν, ἄλλοι τὴν ζωικήν, ὑπάρχουσι δὲ καὶ τοιοῦτοι οἵτινες τρώγουσι πηλόν. Ἐν γένει ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ κληθῇ παντοφάγος.

Ἐν ταῖς πεδιάσι τοῦ ποταμοῦ Ὀρενόκου, ἐν τῇ νοτίᾳ Ἀμερικῇ, σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον αἱ ἄγριαι φυλαὶ τῶν Ὀτομάκων καὶ τῶν Γιαρούρων, οἵτινες τρώγουσι τὸν παχὺν πηλόν, ἐν χρήσει ἄλλως κατὰ τὴν κατασκευὴν τῶν πηλίνων ἀγγείων. Οὗτοι δίδοντες εἰς αὐτὸν τὸ σχῆμα μικρῶν σφαιρῶν ψύνουσιν αὐτὸν ἐν ὀλίγῳ πυρὶ ἕως ὅτου ἡ ἐπιφάνεια τῶν σφαιρῶν κοκκινίσει. Προτοῦ νὰ φάγωσιν, οἱ ἄγριοι τὰς σφαίρας ταύτας βρέχουσι δι' ὕδατος καὶ τὰς μεταχειρίζονται ὡς ἄρτυμα τῶν τροφῶν των, ἐκ ριζῶν διαφόρων χόρτων καὶ καρπῶν, ἰχθύων, πτηνῶν καὶ θηρίων. Οἱ τρώγοντες τὸν πηλὸν ἀπαντῶσιν ὄχι μόνον ἐν τῇ νοτίᾳ Ἀμερικῇ. Εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Σκανδιναυικῆς χερσονήσου τὸν πηλὸν ἀναμιγνύουσι μετὰ τοῦ ἀλεύρου. Ἐπίσης ἐν ταῖς Ζονδικαῖς νήσοις τρώγουσι τὸν πηλὸν καὶ ἐπὶ τέλους ἔν τισι νήσοις μεταξὺ τῶν σχερῶν (κολοσσιαίων ἐν τῇ θαλάσσῃ βράχων) τοῦ Φινικοῦ κόλπου ἀπαντᾷ ὀρυκτὸν χῶμα, κατάλληλον πρὸς τροφήν. Ἀλλ' ἐν γένει ὀλίγοι εἶναι οἱ καταναλίσκοντες ὡς τροφὴν τὸ χῶμα. Αἱ δὲ πλεῖσται φυλαὶ τῆς γῆς σφαίρας μεταχειρίζονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς μόνον τὴν φυτικὴν τροφήν. Τοιοῦτοι π. χ. εἶναι οἱ ἥρεμοι κάτοικοι τοῦ Ἰνδοστὰν, μιᾶς νοτίας χερσονήσου τῆς Ἀσίας. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ κάτοικοι πολλῶν νήσων τῆς Ὠκεανίας, οἵτινες ἔχουσιν ὡς δῶρον τῆς φύσεως τὸ ἀρτίδενδρον. Τὸ πλεῖστον μέρος ὅμως τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὴν φυσικὴν ὁδὸν τῆς διατροφῆς, συνεννοῦν μετὰ τῶν φυτικῶν καὶ ζωϊκὸς ὕλας. Ὀλίγα ἴσως εὑρίσκονται ζῶα, τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος δὲν μεταχειρίζεται πρὸς τροφήν του. Οὗτος τρώγει τὰ μαλάκια, τὰ ἀρθρωτὰ καὶ πλήρη κρέατος σπονδυλοφόρα. Οἱ Κινέζοι οὐ μόνον δὲν περιφρονοῦσι τοὺς κοχλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῆς ὀρέξεως τρώγουσι τὰ ἀκτινωτὰ ὀλοθούρια (Holothuria). Τὰ ἀρθρωτὰ καὶ τὰ καρκινοειδῆ εἶναι ἐν κοινῇ χρήσει, ἀκόμη καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς παράσιτα ἔντομα εὑρίσκουσι κατανωλωτὰς μεταξὺ τῶν νοτιο-αμερικανικῶν Ἰνδῶν καὶ τῶν Ὀτεντότων τῆς νοτίας Ἀφρικῆς. Αἱ ἀκρίδες ἀποτελοῦσι τὸ ἀγαπητὸν φαγητὸν πολλῶν ἀφρικανικῶν φυλῶν. Οἱ ἐγχώριοι τῆς Βρασιλίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἰνδίας τρώγουσι τοὺς μύρμηκας. Οἱ κάτοικοι τῆς Νέας Καλεδονίας τρώγουσι τὰς μεγάλας ἀράχνας. Οἱ ἄγριοι τῆς νοτίας Αὐστραλίας τρώγουσι τοὺς σίρακας. Ἐν Μαδαγατκάρῃ αἱ κάμπαι τοῦ σηρικοῦ βόμβυκος θεωροῦνται ἐξαίρετον φαγητόν. Πολλὰς κάμπας διαφόρων ἐντόμων ἀπλήστως καταναλίσκουσιν οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Ἰάπωνες. Ὁ περιώνυμος ἐπιστήμων Οὐμβόλδος εἶδε τοὺς ἀγρίους τῆς Νοτίας Ἀμερικῆς τρώγοντας τὰς χιλιοποδαρούσας.

Ἐν Εὐρώπῃ τὰ ἔντομα εἶναι ἐν ἰατρικῇ χρήσει, ὡς π. χ. οἱ κάνθαροι τοῦ Μαΐου ἐν Γερμανίᾳ καὶ αἱ σίλφαι ἐν Ρωσσίᾳ. Τὰ καρκινοειδῆ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων παρατίθενται ἐν τῇ τραπέζῃ τῶν τε πτωχῶν καὶ τῶν πλουσίων πάντων τῶν πεπολιτισμένων μερῶν τοῦ κόσμου. Τινὰ ἐξ αὐτῶν πρὸς νότον τῆς Εὐρώπης καὶ ἐν Κίνᾳ καταβροχθίζονται ζῶντα. Ἐκ τῶν ἀμφιβίων μόνον ἡ χελώνη, ἕνεκα τοῦ νοστίμου αὐτῆς κρέατος, χρησιμεύει ὡς ἀρεστὸν φαγητὸν εἰς ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσιτὴ ἡ συγκριτικῶς πολύτιμος αὕτη τροφή. Οἱ ὄφεις, αἱ σαῦραι παντὸς μεγέθους ἐπίσης εἶναι ἐν χρήσει παρὰ ταῖς ἀγρίαις φυλαῖς τῆς διακεκαυμένης ζώνης. Ἐκ τῶν ἰχθύων μόνον ὀλίγοι διεγείρουσι τὴν ἀποστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποφεύγονται. Οἱ ἐλεύθεροι πτερωτοὶ κάτοικοι τοῦ ἀέρος ἤδη πρὸ πολλοῦ προσφέρουσιν ἄφθονα θύματα εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ὄρνεα προφυλάττει ἀπὸ τῆς καταστρεπτικῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου τὸ σκληρὸν καὶ ἄνοστον αὐτῶν κρέας, καίτοι ὑπάρχουσι λαοὶ μὴ φειδόμενοι καὶ αὐτῶν. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι οἷα εἶναι ἡ τροφὴ, τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ τρώγων αὐτήν. Ὁ πεπολιτισμένος Εὐρωπαῖος ἀποφεύγει τοὺς τρώκτας, μόνον ὁ λαγὼς καὶ ὁ κόνικλος ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν. Ἀλλ' αἱ Μογγολικαὶ φυλαὶ δὲν ἀποστρέφονται καὶ τοὺς τρώκτας. Ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῆς Κίνας οἱ παχεῖς ἀσπάλακες καταλαμβάνουσι πολὺν τόπον ἐν τοῖς κρεοπωλείοις. Μεταξὺ τῶν μαστοφόρων ὁ ἄνθρωπος προτιμᾷ τὰ χορτοφάγα ζῶα, ἀποφεύγων τὰ ἁρπακτικὰ, πρὸς δὲ τοὺς πίθηκας προσφεύγει ἐν μεγάλῃ ἐνδείᾳ· ἀκόμη καὶ οἱ ἄγριοι τῆς διακεκαυμένης ζώνης δὲν τρώγουσι μετ' ὀρέξεως τοὺς πίθηκας. Ἐπὶ τέλους αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον προφυλάττει ἡ ἰδιότης τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ φύσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι τρώγουσιν ἀλλήλους μόνον καταντῶντες εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τοῦ λιμοῦ. Μόνον οἱ ἀγριώτατοι καὶ βαρβαρώτατοι λαοὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ὠκεανίας παραβαίνουσι τὸν ἱερὸν νόμον καὶ μέχρι τῆς σήμερον διατελοῦσιν ἀνθρωποφάγοι· ἀλλὰ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τρώγουσι τὸ ἀνθρώπινον κρέας μόνον κατὰ τὰς θρησκευτικάς των πανηγύρεις, ὡς θυσία προσφερομένη εἰς τὰ ἀποτρόπαια εἴδωλά των.

Οἱ κάτοικοι τῶν ψυχρῶν χωρῶν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ζῶντες μεταξὺ πτωχῆς βλαστήσεως, τρέφονται ἀποκλειστικῶς διὰ ζωϊκῆς τροφῆς, προτιμῶντες τὸ λίπος καὶ τὸ αἷμα τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ ζώου. Οἱ νομάδαι παρασκευάζουσι τὴν καθημερινὴν των τροφὴν ἐκ τῶν γαλάκτων τῶν πολυαρίθμων των ποιμνίων. Οἱ ἄγριοι τῆς διακεκαυμένης ζώνης ἀφθονοῦσι καρπῶν θρεπτικῶν καὶ νοστίμων τῶν περιστοιχούντων αὐτοὺς δένδρων καὶ φυτῶν καὶ μόνον ὁ κάτοικος τῆς εὐκράτου ζώνης ἀναμιγνύει τὰ φυτὰ μετὰ τῶν ζώων. Ἡ τροφὴ τοῦ ἀγρίου εἶναι λιτὴ, ἁπλῆ καὶ μονότονος· ἡ τροφὴ τοῦ πεπολιτισμένου ἀνθρώπου πανταχοῦ κέκτηται ἔκτακτον ποικιλίαν καὶ τέχνην ἐν τῇ κατασκευῇ. Ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς μιᾶς πολυνησιακῆς φυλῆς, ἐρριμένης ἐπὶ μικρᾶς νήσου μεταξὺ τῶν ἀπεράντων ὑδάτων τοῦ Μεγάλου Ὠκεανοῦ ἐξαρκεῖται καθημερινῶς εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ καρποῦ τοῦ ἀρτοδένδρου, ὁ πλούσιος τῆς Εὐρώπης παραθέτει ἐν τῇ τραπέζῃ του ἰχθὺς τῶν πελάγων, σηράματα ἐκ τῶν ἀδιεισδύτων δασῶν, ἐκ τῶν ἀπροσίτων Ἄλπεων, τῶν ἀδιαβάτων τελμάτων καὶ τῶν θερμῶν ἐρήμων. Ὁ πτωχὸς ἄγριος ἐξαρκεῖται εἰς τὸν ὠμὸν καὶ νωπὸν καρπόν, πρὸς δὲ τούτοις ὁ πένης τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῆς Γερμανίας θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐτυχῆ, εὑρίσκων ἐπὶ τῆς τραπέζης του τριβλίον πλῆρες ἐβρασμένων γεωμήλων· ἐν δὲ τῇ τραπέζῃ τοῦ πλουσίου γαστρονόμου Εὐρωπαίου τὰ φαγητὰ κατὰ δεκάδας παρατίθενται.

ΟΙ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

(Διήγημα)

(Συνέχεια. Ἴδε προηγ. φύλλον.)

— Ἐν πρώτοις εἰπέτε τί ὀνόματά σας ὅπως καταγραφῶσιν, εἶπεν ὁ Πολωνός.

Ἀφοῦ ὁ διερμηνεὺς Πολωνὸς ἐπανέλαβε τὰ ὀνόματα ἡμῶν εἰς τὸν ἀξιωματικόν, ὅστις κατέγραψεν αὐτὰ ἐν βιβλῳ, ὁ Πέννη ἠρώτησε πόσον χρόνον θὰ παραμένωμεν ἐνταῦθα.

— Δὲν γνωρίζετε τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου; ἠρώτησεν ὁ διερμηνεύς.

— Οὐχί, οὐδὲ λέξιν ἐννοήσαμεν ἐξ αὐτῆς, ἀπήντησεν ὁ Πέννη, οὔτε γνωρίζομεν διατί ἀπεστάλημεν ἐνταῦθα.

— Ὁ διερμηνεὺς ἀφοῦ ἀντήλλαξε λέξεις τινὰς μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ εἶπε:

Κατεδικάσθητε εἰς τεσσάρων ἐτῶν ἐργασίαν ἐν τοῖς ὀρυχείοις. Θὰ καταβῆτε καὶ δὲν θὰ ἀνέλθητε εἰς τὸ φῶς ἕως ὅτου ἡ διορία φθάσῃ. Εἴθε ὁ οὐρανὸς νὰ σᾶς βοηθῇ, προσέθηκεν οὗτος μετὰ συμπαθητικοῦ βλέμματος.

Ἡ ζωὴ εἶνε γλυκεία· ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἀμφότεροι ἠσθάνθημεν ὡς νὰ ἔμελλον νὰ μᾶς ἀπαγάγωσιν εἰς τὴν σφαγήν, διότι τώρα ἐννοήσαμεν ἐν μέρει τὸ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιφυλασσόμενον.

— Ἔλθετε κατόπιν μου εἰς τὴν μηχανήν, εἶπεν ὁ διερμηνεύς, θὰ σᾶς δείξω τί ὀφείλετε νὰ κάμνητε κάθε ἡμέραν.

Ὁ φρουρὸς ἠκολούθει ἡμᾶς καὶ παρὰ τὴν ὀπὴν τοῦ ὀρυχείου ὁ διερμηνεὺς ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς μίαν σιδηρᾶν φορτηγὸν ἅμαξαν ἐπὶ σιδηρῶν ἐλασμάτων κινουμένην καὶ ἀνυψουμένην ὑπὸ τῆς μηχανῆς.

— Βλέπετε ταύτην τὴν ἅμαξαν; εἶπεν ὁ διερμηνεύς. Αὕτη καταβαίνει εἰς τὸ ὀρυχεῖον. Ὑπάρχουσι πολλαὶ τοιαῦται. Ὅταν διαμένητε ἐκεῖ κάτω θὰ γεμίζητε αὐτὴν μὲ γαιάνθρακας τοὺς ὁποίους θὰ ἐξορύσσητε. Ἕκαστος ὀφείλει καθ' ἑκάστην νὰ γεμίζῃ ἀπὸ πέντε ἁμάξας. Θὰ σᾶς δώσωσι τὰ ἀπαιτούμενα ἐργαλεῖα πρὸς σύντριψιν τῶν γαιανθράκων, μικρὰν τῆς χειρὸς ἅμαξαν καὶ ἓν φανάριον. Ὅταν ἀποστείλητε πέντε ἁμάξας πλήρεις γαιανθράκων, μόνον τότε θὰ λάβητε τροφήν. Λοιπὸν θὰ ἀποθάνητε ἐκ τῆς πείνης, ἂν δὲν ἐξάγητε γαιάνθρακας, εἶπεν οὗτος λίαν χαμηλὰ καὶ προσεκτικῶς.

— Ἡ ὀπὴ αὕτη, εἶπεν οὗτος, ἔχει μῆκος διακοσίων ποδῶν καὶ φέρει εἰς τὸ κέντρον ἐν τῷ ὁποίῳ συνέρχονται οἱ διάφοροι διάδρομοι τοῦ ὀρυχείου. Ἐν ἑκάστῳ τμήματι αὐτοῦ εὑρίσκεται εἷς ἐργάτης ἢ ἐνίοτε δύο· ὅταν πληρώσῃς τὴν ἅμαξαν, πρέπει νὰ κτυπήσῃς τρὶς τὴν ἄλυσον ἥτις ἀνασύρει αὐτὴν καὶ θὰ δώσῃς τὸ σύνθημα τῆς ἀνυψώσεως τῆς ἁμάξης. Μετὰ τῆς τελευταίας πέμπτης ἁμάξης πρέπει νὰ ἀποστείλητε ὅλα τὰ ἐργαλεῖα, διότι ἄλλως δὲν θὰ λάβητε τροφήν. Ἐπίσης θὰ ἀποστείλητε καὶ τὸ φανάριον τὸ ὁποῖον πληρωθὲν ὑλικοῦ θὰ σᾶς ἐπιστραφῇ μετὰ τῆς τροφῆς. Ἂν θελήσετε μετὰ τῆς ἁμάξης νὰ ἔλθητε εἰς τὸ κέντρον, οἱ φύλακες ἔχουσι διαταγὴν νὰ σᾶς φονεύσωσιν. Ἅπαν τοῦτο ὀφείλετε νὰ ἐνθυμεῖσθε καλῶς.

Εἷς φρουρὸς ἐπλησίασεν, ἀπήλλαξε τὰς χεῖρας τοῦ Πέννη ἐκ τῶν ἁλύσεων καὶ διὰ νεύματος διέταξε, αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἅμαξαν. Ὑπέθεσα ὅτι καὶ ἐγὼ ὤφειλον νὰ τὸν ἀκολουθήσω, ἀλλ' ὅτε ἐπορεύθην πρὸς τὴν ἅμαξαν, ὁ φρουρὸς μὲ ἀπώθησεν. Ὁ διερμηνεὺς εἶχεν ἤδη ἀναχωρήσει. Ἡ ἅμαξα μετὰ τοῦ φρουροῦ καὶ τοῦ Πέννη ἀμέσως κατέβη καὶ ἐκρύβη ἐν τῇ ὀπῇ καὶ τὸ πλῆρες ἀπελπισίας βλέμμα τὸ ὁποῖον οὗτος μοι ἀπηύθυνε κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν ἦν τὸ τελευταῖον τὸ ὁποῖον εἶδον ἐκ τοῦ δυστυχοῦς φίλου μου ἐν διαρκείᾳ πολλῶν μηνῶν.

Ἐπί τινα χρόνον ἐνόμιζον ὅτι θὰ εἴμεθα ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι καὶ τῆς ἁμάξης ἐπιστρεψάσης εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν μετὰ περισσοτέρας χαρᾶς καὶ ἑτοιμότητος ἔχων ταύτην τὴν μόνην ἐλπίδα. Τὰ πρὸς ἐξόρυξιν τῶν γαιανθράκων ἐργαλεῖα καὶ τὸ φανάριον, φέροντα ἀριθμοὺς, ἐτέθησαν ἐν τῇ ἁμάξῃ καὶ ὁ φύλαξ ἵστατο πλησίον ἐμοῦ. Ἡ ἅμαξα εἶχεν ἓξ ποδῶν πλάτος καὶ πέντε ποδῶν ὕψος. Πρὸς τὰ κάτω ἐβαδίζομεν εἰς τὰ σκοτεινὰ βάθη, ἕως οὗ ἐφθάσαμεν εἰς ἕνα κυκλοτερῆ ἀνοιχθέντα τόπον ἐκ τοῦ ὁποίου ὁδοί τινες ἔφερον εἰς διάφορα τμήματα. Δύο ἄνθρωποι ἵσταντο ἐκεῖ ἐν περιπολίᾳ καὶ ἀπήντησαν εἰς τοὺς λόγους τοῦ φύλακος μετατοπίσαντες τὴν ἅμαξάν μου εἰς ἓν ἐκ τῶν τμημάτων ἕως οὗ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἐπίπεδον· ἐκεῖ ἡ ἅμαξα ἐκτύπησεν εἰς τὸν συγκρατητὴν παρὰ τὸ ἄκρον τῶν ἐλασμάτων καὶ ἐσταμάτησεν.

Ἐνταῦθα τὸ ὑπόγειον ὡμοίαζε πρὸς μέγα σπήλαιον καὶ ἐν τῷ τρομερῷ σκότει ὁ φανὸς μόλις ἐφώτιζεν. Ὁ φύλαξ μὲ διέταξε νὰ θέσω τὰ ἐργαλεῖα εἰς τὸ τῆς χειρὸς μονότροχον ἁμαξίδιον καὶ νὰ σύρω αὐτὸ κατόπιν του. Οὗτος κρατῶν τὸ ἐμόν καὶ τὸ ἰδικόν του φανάριον ὡδήγει με ἐν τῷ ὑπογείῳ, εἰς ἕνα τόπον ὅπου ἓν εὐρὺ στρῶμα γαιανθράκων ἀπετέλει ἕν μέρος τοῦ τοίχου ὀρυχείου.

Οὗτος διὰ σημείων ἔδωκέ μοι νὰ ἐννοήσω ὅτι ὀφείλω νὰ ἐξορύσσω τεμάχια γαιανθράκων, νὰ κομίζω αὐτὰ διὰ τοῦ ἁμαξιδίου καὶ νὰ πληρῶ τὴν μεγάλην ἅμαξαν ἥτις θὰ συρθῇ, θὰ κενωθῇ καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ. Μετὰ ταῦτα ὁ φύλαξ ἐγχειρίσας μοι τὸν φανὸν ἐστράφη καὶ ἀκολουθῶν τὴν ὁδὸν δινυθύνθη πρὸς τὴν ὀπήν, ἐγκαταλείψας με μόνον ἐν τῷ ἀποτροπαίῳ καὶ σκοτεινῷ σπηλαίῳ.

Λίαν ἀποκαμὼν πνευματικῶς καὶ σωματικῶς ἐκάθησα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἁμαξιδίου καὶ παρεδόθην εἰς λίαν ἀπελπιστικὰς σκέψεις.

— Οὐδεὶς ἐκ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν φίλων μου θὰ μάθῃ τὴν τύχην μου, ἐσκεπτόμην. Ὁ τόπος οὗτος θά μοι χρησιμεύσῃ ὡς τάφος.

Ἐκεῖ εἰργαζόμην ἐπὶ πολὺν χρόνον. Βαθμηδὸν οἱ ὀφθαλμοί μου συνείθιζον εἰς τὸ σκότος. Ἐπί τινα χρόνον ἐνόμισα ὅτι βλέπω ἀμυδρὰν λάμψιν εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ὑπογείου. Εὐχάριστος ἰδέα διῆλθε τὸν νοῦν μου ἐλπίζων ὅτι ἡ λάμψις ἐξέρχετο ἐκ τοῦ φανοῦ τοῦ Πέννη. Ἐπὶ μᾶλλον πλησιέστερον ἤρχετο ἡ λάμψις ἕως οὗ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ φανοῦ εἶδον ἀνθρωπίνην μορφὴν ἥτις κατευθύνετο εἰς ἐμέ.

— Πέννη, σὺ εἶσαι; ἠρώτησα μετ' ὀλίγης ἐλπίδος.

Ἀντὶ ἀπαντήσεως μὲ ἐπλησίασεν ἓν ὄν μετ' ἀνθρωπίνης μορφῆς, ἀλλὰ μέλαν ὡς οἱ γαιάνθρακες, καὶ ἀτενίζων περιέργως μετ' ὀφθαλμῶν τῶν ὁποίων αἱ κόραι ἐμεγεθύνθησαν ἐκ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον διαμονῆς ἐν τῷ σκότει. Τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ κληθῇ ἔνδυμα, ἐκρέματο κατὰ ῥάκη μέλανον, ἡ κόμη αὐτοῦ ἐξετείνετο κατὰ ῥυπαρὰ στρώματα μέχρι τῶν γυμνῶν ὤμων του. Οὗτος ἰδών με ἐξεφώνησε καὶ ἐξέπεμψε μανιώδη κραυγήν.

Ὁ κατάμελας ἄνθρωπος ἐφώναζε «χούζα, χούζα» εἰς ἔνδειξιν μεγάλης χαρᾶς καὶ πλησιάσας τὸν φανόν του ζωηρῶς με παρετήρει. Τότε ἤρχισε νὰ λαλῇ ταχέως, ἀγρίως ἐν τῇ ῥωσσικῇ γλώσσῃ τὴν ὁποίαν κατέλαβον ἐκ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐννόουν τί ἤθελε νὰ εἰπῇ.

Τὰ βλέμματα, αἱ λέξεις, αἱ κινήσεις αὐτοῦ μὲ συνετάραξαν ἐκ τῆς φρίκης καὶ τοῦ οἴκτου. Αἱ χεῖρες, τὸ πρόσωπον, οἱ ὦμοι, οἱ πόδες καὶ οἱ μηροὶ αὐτοῦ ἦσαν μέλανες, ὅσον δύνανται νὰ μελανωθῶσιν ὑπὸ τῆς κόνεως καὶ τῆς ἀκαθαρσίας τῶν γαιανθράκων. Ὅτε ἡ μακρὰ κόμη ἡ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν του, οὗτος ἔσεισε τὴν κεφαλήν του ὅπως τὴν μετατοπίσῃ. Ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ ἐπέσυρον τὴν προσοχήν μου, διότι τότε δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐξηγήσω τὸ τρομερὸν αὐτῶν βλέμμα τὸ σχηματισθὲν ἐκ τῆς μακρᾶς διαμονῆς ἐν τῷ σκότει.

Οὗτος ἐφαίνετο ὅτι ἐπεθύμει πολὺ νὰ τὸν ἐννοήσω. Ἐδείκνυε πρὸς τὴν σύριγγα καὶ τὰ ἐργαλεῖα μου, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας του καὶ ἐδείκνυε τὴν ὀπήν. Τότε ἔθεσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κοιλίας του καὶ ὀργίλως ἐκραύγασε, διότι δὲν ἔδιδον σημεῖον περὶ τοῦ ὅτι ἐννόησα τὴν ἐπιθυμίαν του.

Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισα ὅτι οὗτος ἦτο ἔξαλλος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐννόησα ὅτι ἔχει τὰς φρένας του. Τῷ ὡμίλησα ἀγγλιστί. Οὗτος ἀνυπομόνως ἔσεισε τὴν κεφαλήν του καὶ ἀπῆλθεν ἄπρακτος· μετ' ὀλίγον ἤκουσα αὐτὸν ἐξορύσσοντα γαιάνθρακας ἐν τῷ ἄλλῳ μέρει τῆς ὀπῆς.

Εἶχον ἀποφασίσει μετὰ καρτερίας νὰ ὑποφέρω τὰς δυσχερείας τῆς εἱρκτῆς, διότι ἐφρόνουν ὅτι ἡ τοιαύτη διαγωγὴ θά με ἀπαλλάξῃ τῆς σκληρᾶς συμπεριφορᾶς τῶν φυλάκων καὶ θά με βοηθήσῃ νὰ ἐπιζητήσω τὴν ἀπελευθέρωσίν μου, ἀλλὰ τοῦτο τὸ τρομερὸν παράδειγμα ἐκείνου εἰς τὸν ὁποῖον πιθανῶς θὰ παρωμοίαζον κατὰ τὴν ἐν τῷ σκότει ἐπὶ τέσσαρα ἔτη παραμονήν μου, μὲ ἀπεθάρρυνε.

— Προτιμώτερον νὰ ἀποθάνω ταχύτερον, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν. Οὐδὲ ἕν ἁμαξάκι θὰ πληρώσω διὰ τοὺς ἀσπλάγχνους τούτους ἀνθρώπους. Πρῶτος θὰ ἀποθάνω. Δὲν θέλω νὰ γείνω δοῦλος αὐτῶν. Θὰ ἀποθάνω.

Καθ' ὅλον τὸν χρόνον ἤκουον πῶς ὁ σύντροφός μου ἐν τῇ εἱρκτῇ ἔσκαπτε καὶ σύρων τὰ ἁμάξια ἐπλήρουν τὰς φορτηγὰς ἁμάξας. Ἤκουσα ὅτε ἡ τροφὴ τῷ ἀπεστάλη. Τότε ἠδυνήθην νὰ παρατηρήσω ἀμυδρῶς ὑπὸ τὸ ἀσθενὲς φῶς τοῦ φανοῦ πῶς οὗτος ἔτρωγε τὸν ἄρτον καὶ τὴν σούπαν του, ἀνταμοιβὴν ἐπιμόχθου ἡμερησίας ἐργασίας. Οὗτος δὲν ἐπλησίασε πλέον εἰς ἐμέ. Ἐπὶ τέλους ἀπεκοιμήθην καὶ φαίνεται ὅτι ἐν τῷ ὕπνῳ διῆλθον πολὺν χρόνον,

Ὅτε ἐξύπνησα ὁ φανός μου εἶχεν ἤδη σβύσει, ἀλλ' ἠδυνήθην νὰ ἴδω τὸν σύντροφόν μου ὅστις εἰργάζετο ὄχι μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ. Κατεκλίθην ἐκ δευτέρου μετὰ στερεᾶς ἀποφάσεως νὰ ἀποθάνω ἐκ τῆς πείνης καὶ ταχέως ἐβυθίσθην εἰς τὸν ὕπνον.

Εἷς κτύπος μὲ ἐξήγειρε καὶ εἶδον τρεῖς φύλακας μετὰ φανῶν. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἐλάλει βαναύσως καί μοι ἐδείκνυε τὸ ἁμάξιον διατάσσων μοι νὰ ἐργάζωμαι. Ἔσεισα τὴν κεφαλήν μου, οὗτοι δὲ συλλαβόντες ἐκ τῶν ὤμων μὲ ἀνήγειρον.

— Θὰ ἀποθάνω παλαίων, ὡς καὶ ἀφιέμενος εἰς τὴν πείναν, ἐσκέφθην καὶ ἐπέπεσα κατ' αὐτῶν οὕτω βιαίως ὥστε δὲν ἠττήθην. Κατέβα-

λον τὸν ἕνα, ἀπώθησα τὸν ἕτερον καὶ δι' ἑνὸς κτύπου ἐξέφυγον τῶν ὀνύχων τοῦ τρίτου. Καίτοι οὐδένα ἐξ αὐτῶν ἐμίσουν, ἐζήτουν νὰ παλαίσω λυσσωδῶς μετ' αὐτῶν ἕως ὅτου πέσω νεκρός.

Δὲν ἐδικαιολόγουν παρομοίαν θηριώδη ἐπίθεσιν. Ἡ ἀπελπισία εἶναι τρομερά. Ἠδυνάμην τὰ ἐργαλεῖα μου νὰ μεταχειρισθῶ ὡς ὅπλα, ἀλλ' ἐκτύπων μόνον διὰ τῶν πυγμῶν. Ἐφαίνετο ὅτι οὗτοι δὲν εἶχον διαταγὴν νὰ με φονεύσωσι, διότι καὶ οἱ τρεῖς ἀφοῦ κατέβαλον πολλὰς προσπαθείας ὅπως με καταρρίψωσιν, ἀπῆλθον καὶ ἔφερον ἄλλον στρατιώτην. Ὁ τελευταῖος ἦν μεγαλόσωμος καὶ ἰσχυρὸς καὶ εὐκόλως με κατέβαλε. Συνέλαβον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καὶ θὰ τὸν ἐνίκων, ἂν εἷς ἐκ τῶν συντρόφων του ἀπωλέσας τὴν ὑπομονὴν δὲν με κατέβαλεν ἐπὶ τῆς γῆς πλήττων διὰ τῆς πυγμῆς τὴν κεφαλήν μου.

Ὅτε συνῆλθον, εὑρέθην δεσμευμένος εἰς τὴν ἅμαξαν, εἷς δὲ ἐκ τῶν φυλάκων ἤρχισε νὰ με κτυπᾷ διὰ μεγάλης μάστιγος. Ἦν ἡμιθανής, διότι μόλις ἠσθανόμην τὰς μαστιγώσεις καὶ εἶχον ἀμυδρὰν ἰδέαν τῆς τιμωρίας εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθην.

Ἐπὶ τέλους μὲ ἔσυρον εἰς τὸν τοῖχον τοῦ ὀρυχείου, ὅπου ἔκειντο ἡ ἅμαξα καὶ τὰ ἐργαλεῖα μου καὶ μὲ ἀφῆκαν ἐκεῖ. Ἐκείμην αναίσθητος μὴ ὑποφέρων πολὺ ἐκ τῆς πείνης, ἕως οὗ τὰ ἐργαλεῖα καὶ ἡ ἅμαξα τοῦ συντρόφου μου—Ρώσσου—κατῆλθον. Τότε ἠσθάνθην ἀκράτητον ἐπιθυμίαν πρὸς τὴν τροφὴν καὶ ὑπέφερον βασάνους ἀνηκούστους ἕως τότε. Τώρα ἐννόησα ὅτι ὁ ἐκ πείνης θάνατος εἶναι τρομερώτατος, ἀλλὰ προσεπάθουν νὰ ὑπομείνω αὐτὸν καὶ διηρχόμην ὁλοκλήρους ὥρας μετρῶν τὰ λεπτά.

— Ταῦτα εἶναι τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς μου, ἐσκεπτόμην, θὰ τὰ μετρήσω.

Βλέποντες ὅτι δὲν εἰργαζόμην, ἐκ νέου οἱ τέσσαρες φύλακες κατῆλθον ὡπλισμένοι καὶ ἔφερον δύο, κεκαλυμμένας διὰ δερμάτων, ζώνας καὶ μίαν ἅλυσον. Ἐνόμισα ὅτι θὰ με ὑποβάλωσιν εἰς βασανιστήρια, ἀλλὰ δὲν ἐφοβούμην πολύ. Ὁ μεγαλόσωμος φύλαξ μετὰ προφυλάξεως μὲ ἐπλησίασεν, εἷς ἄλλος ἐκράτει τὸ πυροβόλον ἕτοιμον νὰ ἐκπυρσοκροτήσῃ κατ' ἐμοῦ.

— Ἰδοὺ ἡ ἀπελευθέρωσις δι' ἐμὲ, ἐσκεπτόμην. Ἂν ἐπιτεθῶ, θὰ με φονεύσωσιν. Ἐλπίζω νὰ λάβω καίριον τραῦμα.

Ἐξαίφνης ἐπετέθην κατ' αὐτοῦ κρατῶν τὴν σιδηρᾶν ράβδον, ὁ δὲ κρατῶν τὸ πυροβόλον ἐπυροβόλησεν οὕτω ταχέως ὥστε ἡ σφαῖρα δὲν με προσέβαλεν.

Ἠδυνάμην νὰ φονεύσω τότε αὐτοὺς, ἀλλὰ συνῆλθον εἰς ἑαυτόν. Ἔρριψα τὸ σίδηρον καὶ ἐκάθησα ἐπὶ τοῦ ἁμαξίου—ἡ δύναμις μὲ ἐγκατέλειπε, τὰ μέλη μου ἔτρεμον.

Μὲ συνέλαβον καὶ με περιέζωσαν διὰ ζώνης τὴν ὁποίαν ἐστερέωσαν διὰ κλειδός. Ἡ ἅλυσος, τριῶν μέτρων μακρά, ἦν προσδεδεμένη εἰς δύο ζώνας. Τότε δύο φύλακες μὲ ὡδήγησαν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ ὀρυχείου ὅπου ὁ σύντροφός μου εἰργάζετο καὶ τὸν διέταξαν νὰ παρατήσῃ τὰ ἐργαλεῖα του καὶ νὰ πλησιάσῃ.

Ὁ δυστυχὴς ὀργίλως ἐκραύγαζε καὶ εἶδον τοὺς φύλακας θέλοντας νὰ μᾶς προσδέσωσιν ἀδιαρρήκτως. Ὅτε μᾶς ἐστερέωσαν διὰ τῶν δύο ζωνῶν καὶ τῆς ἁλύσεως ἐγέλων φανταζόμενοι πιθανῶς τί θὰ συνέβαινε Κατ' ἀρχὰς ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἀντισταθῶ, ἀλλ' ὅτε ὁ σύντροφός μου ἤρχισε νὰ ἐργάζηται, ἔσυρεν ὀργίλως τὴν ἅλυσον καὶ με ἠπείλει διὰ τοῦ σιδηροῦ μοχλοῦ. Ὅτε δὲ ἐγὼ ἔδειξα τὴν κεφαλήν μου καὶ διὰ σημείου τῷ διέταξα νὰ με κτυπήσῃ, οὗτος ἐκάθησε καὶ πικρῶς ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Οἱ θρῆνοι αὐτοῦ με συνεκίνησαν καὶ με ἐξήγειρον ἐκ τῆς ἀπελπιστικῆς διανοητικῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον περιπέσει. Ὁ πολίτλας οὗτος θέλει νὰ ζήσῃ καὶ νὰ κερδίζῃ τὸν ἐπιούσιόν του ἄρτον, ἐσκεπτόμην· ἴσως οὗτος ἐλπίζει νὰ διέλθῃ τὸν χρόνον τῆς καθείρξεως, νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ νὰ ἐπανίδῃ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του. Τί δικαίωμα ἔχω νὰ ὑποβάλλω αὐτὸν εἰς τὸν ἐκ τῆς πείνης θάνατον;

Ταῦτα ἀναλογιζόμενος ἔλαβον τὴν σκαπάνην του καὶ ἤρχισα νὰ ἐργάζωμαι πλησίον του ἕως ὅτου ἐπληρώσαμεν τὰς πέντε ἁμάξας. Ἀλλ' οὐδεμία τροφὴ μᾶς ἀπεστάλη ἐκτὸς μιᾶς σημειώσεως τοῦ ἑπομένου περιεχομένου: «Δὲν θὰ λάβητε τροφὴν ἕως οὗ δὲν πληρώσητε δέκα ἁμάξας».

Καίτοι ὁ σύντροφός μου δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναγνώσῃ ταύτας τὰς λέξεις, διότι ἦσαν γεγραμμέναι ἀγγλιστὶ, ἐν τούτοις ἐννόησε τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ ὡς τρελλός. Τότε τρέμων καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἤρχισε νὰ ἐργάζηται.

Ἐξ οἴκτου πρὸς αὐτὸν καὶ ἐγὼ εἰργαζόμην· ἀλλ' ἡ ἡμέρα παρῆλθε πρὶν ἢ πληρώσωμεν τὰς ἄλλας ἁμάξας. Τὴν τελευταίαν δὲν ἀπέσυρον καὶ δὲν μᾶς ἔστειλον τροφήν. Ὁ σύντροφός μου διῆλθε τὴν νύκτα κλαίων καὶ συχνάκις ἐφώναζε κὰθ' ὕπνον.

Ὅτε τὴν ἐπιοῦσαν ἀπέσυρον τὴν δεκάτην ἅμαξαν, οὗτος με ἔσυρεν εἰς τὸ στόμιον τοῦ ὀρυχείου καὶ ἀναμένων τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἁμάξης με ἠτένιζεν ὡς πεινηλέος λύκος. Ἀπέστειλον δύο ἀγγεῖα πλήρη σούπας ἐξ ὀρύζης καὶ δύο τεμάχια ἄρτου. Ὁ πεινηλέος σύντροφός μου μετὰ χαροποιοῦ βλέμματος ἥρπασε καὶ τὰς δύο μερίδας, ἀπεμάκρυνε τὴν ἅλυσον ἤρχισε νὰ καταβροχθίζῃ τὴν τροφήν. Οὗτος τρώγων, πολλάκις με ἠτένιζεν, ὡς κύων ὅστις ὑλακτεῖ ἐκ φόβου μὴ ὁ ἀντίπαλός του ἁρπάσῃ τὸ ὀστοῦν. Ἀλλ' ἐγὼ ἱστάμην ἡσύχως. Ἐπὶ τέλους, οὗτος ἀφοῦ ἔφαγε τὴν περισσοτέραν τροφὴν ἠσθάνθη οἶκτον πρὸς ἐμέ. Οὗτος λαβὼν τὸν ἐναπολειφθέντα ἄρτον ἔθετεν αὐτὸν εἰς τὸ στόμα μου, ἐγονυπέτησε καὶ ἔκλαυσε συγκινητικῶς. Ἔφαγον ὅπως τὸν παρηγορήσω καὶ ἐπίσης ἔκλαυσα. Ἡ θλίψις αὕτη ὡς νὰ μᾶς συνέδεσε πρὸς ἀλλήλους ὡς ἀδελφούς.

Πάλιν ἠρχίσαμεν νὰ ἐργαζώμεθα, ἀλλ' ἡ πείνα μὲ ἐσκότισε καὶ τρομερὰ φαντάσματα παρίσταντο ἐνώπιόν μου ἐν τῷ σκότει. Συχνάκις ἔπιπτον ἐκ τῆς ἀδυναμίας καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔπιπτον ὅτε ἐγεμίζομεν τὴν δεκάτην ἅμαξαν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ σύντροφός μου μὲ ἐξήγειρε προσπαθῶν νὰ χύσῃ εἰς τὸ στόμα μου ὀλίγην σούπαν τὴν ὁποίαν μᾶς εἶχον ἀποστείλει. Οὗτος εἶχε πολλὴν γνῶσιν διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἂν ἐξησθένουν τελείως, οὗτος δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξάγῃ τὸν ἐπιούσιόν του ἄρτον. Ἐκτὸς τοῦ αἰσθήματος τῆς αὐτοσυντηρήσεως, οὗτος ὠθεῖτο καὶ ἐξ εὐγενεστέρου αἰσθήματος τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῦ πρὸς ἐμὲ οἴκτου. Οὗτος ἐβώπευε τὸ πρόσωπόν μου, ἔτριβε τὰς χεῖράς μου καὶ δάκρυα χαρᾶς ἔτρεξαν τὸ κατάμαυρον πρόσωπον αὐτοῦ, ὅτε ἐπὶ τέλους καθήσας ἤρχισε νὰ τρώγῃ τὴν τροφὴν τὴν ὁποίαν ἔλαβον ὑπερίσχυσε τῆς ἀποφάσεως τοῦ νὰ ἀποθάνω ἐκ πείνης. Ἔφαγον ὅ,τι ἀπέμεινε—σούπαν καὶ ἄρτον, καὶ ὑπέκυψα τοιουτοτρόπως εἰς τὰ ἔθιμα τῶν καταδίκων, ὡς ποιοῦσιν ἀναμφιβόλως πολλοὶ δυστυχεῖς, τῶν ὁποίων ὁ βίος ἐν τούτοις τοῖς ἀποτροπαίοις μεταλλείοις εἶναι πλήρης βασάνων καὶ στερήσεων.

Μετὰ τοῦτο παρῆλθον πολλαὶ ἑβδομάδες, ἡμεῖς δὲ ἐργαζόμεθα, ὁ εἷς παρὰ τὸν ἕτερον, συνδεδεμένοι ἐπὶ τὸ αὐτό. Προσεπάθουν διὰ σημείων νὰ μάθω τι ἐκ τοῦ βίου τοῦ δυστήνου μου συντρόφου ἢ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ νοῦς αὐτοῦ ὡς νὰ εἶχεν ἐξατμισθῇ, πασῶν τῶν σκέψεων αὐτοῦ συγκεντρωθεισῶν εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ἡμερήσιον σιτηρέσιον.

Οὗτος, ὅτε ἐργαζόμεθα ὁμοῦ, ὡς νὰ ἐλησμόνησε τὸ αἴσθημα τῆς πρός με συμπαθείας καὶ συχνάκις ἔτρωγε τὸ ἰδικόν μου μερίδιον τῆς τροφῆς. Οὗτος οὕτως εἶχεν ἐξασθενήσει ὥστε ἐγὼ εὐκόλως ἠδυνάμην νὰ μὴ ἐπιτρέψω ταύτην τὴν σφετέρισιν, ἀλλ' ὁ πρὸς αὐτὸν οἶκτος με παρεκίνει νὰ τῷ ἐπιτρέπω τὴν αὐθαιρεσίαν ταύτην. Οὐχὶ σπανίως, οὗτος ἀφοῦ ἔτρωγεν ὀλίγον ἐκ τῆς τροφῆς μου, μοὶ τὴν ἀπέδιδε καὶ ἐζήτει συγγνώμην ὡς πταίστης κύων.

Οὗτος ἦν ποτε γίγας ἀλλὰ τότε ἦν ζῶν σκελετός. Παρ' ὅλην τὴν ἀδυναμίαν οὗτος εἰργάζετο ἐπιθυμῶν ἐγκαίρως νὰ πληρώσῃ τὰς ἁμάξας καὶ νὰ λάβῃ τὸ σιτηρέσιον.

Ἐκτὸς τῆς σούπας, οὐδὲν ἄλλο ποτὸν μᾶς ἐδίδετο, ἕνεκα δὲ τούτου πολὺ ἔπασχον ἐκ τῆς δίψης. Τὸ ἀνθρακωρυχεῖον ἦτο ξηρόν. Δὲν εἴχομεν ὕδωρ διὰ πλύσιμον καὶ ἐγὼ ταχέως ἐγενόμην Αἰθίοψ ὡς ὁ δύστηνός μου σύντροφος.

Δὲν εἶχον ἰδεῖ ἀκριβῆ περιγραφὴν τῆς ἐπιρροῆς τὴν ὁποίαν ἡ ἐν τῷ σκότει διατριβὴ ἐξασκεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ. Ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἡ θλίψις μου ἦν ἀλγεινὴ καὶ ὀξεία, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν μηνῶν κατέστην ἀδιάφορος σχεδὸν πρὸς οἱονδήποτε αἴσθημα, δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀπαριθμῶ τὸν χρόνον, ἀκόμη δὲ καὶ τὸ ἔτος.

Ἐπὶ τέλους ὁ σύντροφός μου ἔπεσεν ἀσθενὴς ἐκ τοῦ πυρετοῦ. Ἐπὶ πολλὰς νύκτας οὗτος παρελήρει, πολλάκις ἐσκίρτα καὶ παρέσυρε τὴν ἅλυσον ἥτις μᾶς συνέδεεν. Ἐν τούτοις οὗτος καθ' ἑκάστην πρωΐαν μετὰ κλονισμῶν ἠγείρετο, ὑπήγαινεν εἰς τὴν ἅμαξαν, ἐλάμβανε τὰ ἐργαλεῖα καὶ ἤρχιζε νὰ ἐργάζηται ἀσθενῶς. Προσεπάθουν νὰ τὸν καταπείσω νὰ ἀναπαύηται καὶ εἰργαζόμην ἔτι ἐπιμελέστερον ὅπως ἀνακουφίζω αὐτὸν, ἀλλ' οὗτος, ὡς ἐφαίνετο, δὲν συνησθάνετο. Ἐπὶ τέλους μίαν πρωΐαν δὲν ἠγέρθη. Ὁ σύντροφός μου ἔκειτο ἡσύχως καὶ ἐπὶ τέλους ἐν τῷ σκότει ἤκουσα αὐτὸν κλαίοντα καὶ λέγοντα «Ζοσία, Ζοσία, Ζοσία». Τότε ἐπεκράτησεν ἀδιατάρακτος σιωπή.

Μετ' ὀλίγον ἡ συναίσθησις τοῦ ὅτι ἦν προσδεδεμένος εἰς νεκρὸν, κατέπληξέ με διὰ φρίκης. Ἀλλ' ὁ νοῦς μου οὕτως ἦν ἐσκοτισμένος ὥστε δὲν ἤξευρα τί νὰ κάμω. Ἤρχισα νὰ ἐργάζωμαι. Ἐκσκάπτων γαιάνθρακας, συνῆλθον ὀλίγον καὶ ἐνεθυμήθην ὅτι κατά τινα τρόπον ὀφείλω νὰ ἀπαλλαγῶ τοῦ νεκροῦ καὶ νὰ ἀποτείλω τὸ λείψανον τοῦ συντρόφου μου διὰ τῆς ἁμάξης.

Ἀφοῦ ἐσυλλογίσθην ἐπὶ πολὺ πῶς νὰ κατορθώσω τοῦτο, ἔθεσα ἐν σίδηρον ὑπὸ τὴν ζώνην τοῦ νεκροῦ καὶ πλήττων δι' ἑτέρου ἰσχυρῶς κατώρθωσα νὰ σπάσω τὴν ζώνην.

Ἀφοῦ ἡ ἅμαξα ἀπεκόμισε τὸ πένθιμον φορτίον, δύο φύλακες ἦλθον καὶ με ἀπηλευθέρωσαν τῆς ζώνης καὶ τῆς ἁλύσεως.

Τότε ἀπέμεινα μόνος ἐν τῷ ὑπογείῳ ἕως οὗ οἱ φύλακες ἐπιστρέψαντες ἔφερον ἄλλον δεσμώτην τὸν ὁποῖον προσήρμωσαν εἰς τὴν αὐτὴν ἅλυσον. Ὅτε ὁ νέος σύντροφός μου τὴν πρώτην φορὰν με εἶδεν, ἐφώναξεν ἐκ τρόμου καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὰ ὀπίσω, διότι ἐγὼ εἶχα καταντήσει κατάμελας καὶ ῥακενδύτης καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἦσαν τόσον φωτεινοὶ ὡς οἱ τοῦ Ρώσσου τὸν ὁποῖον ὁ θάνατος εἶχεν ἀπαλλάξει τῶν βασάνων.

Ὁ νέος δεσμώτης ἦν πιθανῶς Ἑβραῖος. Οὗ-

τος κατεκλίθη ἐκ τῆς ἀπελπισίας. Ἅμα ἐπειρᾶτο νὰ κινηθῇ ἔπιπτε κλαίων καὶ οἰμώζων καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐφώναζεν ἰσχυρῶς καὶ θλιβερῶς.

Ἐφαίνετο ὅτι οὗτος δὲν εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ ἐργάζηται καὶ νὰ ἐκβάλλῃ γαιάνθρακας. Καὶ πραγματικῶς οὗτος δὲν ἐπειράθη νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα δὲ τούτου δὲν ἠδυνήθημεν νὰ πληρώσωμεν δέκα ἀμάξας καὶ παρεμείναμεν ἄνευ τροφῆς. Τὴν ἐποιοῦσαν, βασανιζόμενος ὑπὸ τῆς πείνης, ἀπώλεσα πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ ὀλίγον βαναύσως διὰ σημείων καὶ τῆς ἕλξεως τῆς ἁλύσεως προσεπάθησα νὰ παρορμήσω αὐτὸν εἰς τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον καὶ μετὰ μεγάλου κόπου καὶ ἐξαντλήσεως τῶν δυνάμεών μου κατώρθωσα νὰ ἀναπληρώσω τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν ἀμαξῶν ὅπως λάβωμεν σούπαν καὶ ἄρτον. Ὅτε τῷ προέτεινα τὸ μερίδιόν του οὗτος ἠρνήθη ἀκόμη καὶ νὰ τὸ ἐγγίσῃ.

Κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ Ἑβραῖος ἐπέμενε κλαίων καὶ ἐστρέφετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τέλους ἤκουσα αὐτὸν κατακλινθίζοντα τὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον τῷ ἀφῆκα καὶ συνεπέρανα ὅτι ἡ πεῖνα ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ φάγῃ. Μετὰ ταῦτα ἐξύπνησα ἐκ τῶν στεναγμῶν καὶ οἰμωγῶν του. Οὗτος ἐστρέφετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ μεγάλου κόπου. Μετὰ ταῦτα ἡσύχασε καὶ μετ' ὀλίγον ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν.

Οὕτω παραδόξως προσεβλήθη ἡ συναίσθησίς μου, ὥστε ἀπώλεσα πᾶσαν συμπάθειαν καὶ θλῖψιν διὰ τὸν δεύτερον θάνατον. Ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦτο νὰ ἀπαλλαγῶ τούτου τοῦ ταλαιπώρου, τῆς δὲ ἁμάξης κατελθούσης ἀπέστειλα τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ δευτέρου μου συντρόφου μετὰ τῶν ἐργαλείων τὰ ὁποῖα οὗτος, ἔτι τολμηρότερος καὶ ἀποφασιστικώτερος ἐμοῦ, οὐδὲ ἅπαξ εἶχεν ἐγγίσει.

Ἀντὶ δύο, τώρα τέσσαρες φύλακες κατῆλθον. Οὗτοι ἐκόμιζον σχοινία καὶ δύο μεγάλας μάστιγας ἢ κνούτα ὡς καλοῦσιν αὐτά. Χωρὶς οὐδὲ λέξιν νά μοι εἴπωσιν, οὗτοι μὲ ἔφερον πλησίον τῆς ἁμάξης, μὲ ἐξεγύμνωσαν καὶ με ἔδεσαν εἰς τοὺς κρίκους τῆς ἁμάξης. Ἦν φανερὸν ὅτι δι' αἰτίαν τινὰ ἔμελλον φρικωδῶς νά με τιμωρήσωσιν· ἀλλὰ πρὶν ἀρχίσωσι τὰ τρομερὰ βασανιστήρια, εἰς ἀπεσταλμένος κατῆλθε καὶ διέταξε νὰ μή με τιμωρήσωσι. Τότε μοὶ ἀνήγγειλον ὅτι μὲ ὑπώπτευον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑβραίου καὶ ὅτι εἶχον λάβει τὴν διαταγὴν διὰ τοῦ κνούτ νά με τιμωρήσωσιν. Ἀλλ' ἡ ἰατρικὴ αὐτοψία ἀπέδειξεν ὅτι ὁ Ἑβραῖος εἶχεν ἀποθάνει ἐκ φυσικοῦ θανάτου.

Πάλιν ἀπέμεινα μόνος ἐν τῷ ὑπογείῳ τόσον πολὺν χρόνον ὥστε ἐπὶ 30—40 πόδας ἠδύνατο τὸν διάδρομον ἐν τῷ ὁποίῳ εἰργαζόμην· τότε ἤρχισα νὰ ἀκούω ὑποκώφους ἤχους ὡς κτύπους τῆς σκαπάνης ἐπὶ τῶν γαιανθράκων. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἐγένετό μοι φανερὸν ὅτι ὑπάρχει ἄλλος διάδρομος καὶ ὅτι ἐκεῖ ἐργάζεται ἄλλος δεσμώτης.

Δὲν παρῆλθε πολὺς χρόνος καὶ ἐγὼ παρετήρησα ὅτι οὗτος ἐκτύπᾳ τρὶς καὶ τότε ἐσταμάτει. Ἐσκέφθην ὅτι ὁ ἄλλος δεσμώτης προσπαθεῖ νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχήν μου. Ἐπίσης καὶ ἐγὼ κτύπησα τρίς. Οὗτος ἐπανέλαβε τοὺς τρεῖς κτύπους. Ἐκτύπησα τετράκις—οὗτος τὸν αὐτὸν ἀριθμόν. Πεντάκις, ἑξάκις ἐκτύπησα καὶ οὗτος ἐπανέλαβε τὸ αὐτό. Ἤδη συνεδέσαμεν συγκοινωνίαν καὶ ὁ νοῦς μου ὡς νὰ κατηυνάσθη ἐξαίφνης.

Μετὰ ταῦτα ἐγὼ ἐξηκολούθουν νὰ ἐξάγω γαιάνθρακας ἐκ τοῦ τοίχου ἐκ τοῦ ὁποίου ἤρχετο ὁ ἦχος καὶ ἤκουον ὅτι καὶ οὗτος ἐργάζεται ἐκεῖ. Ἦλθε καιρὸς ὅτε αἱ σκαπάναι μας συνηντήθησαν καὶ ἠνοίχθη ἀρκετὰ μεγάλη ὀπή. Ἐπλησίασα τὸν φανὸν καὶ παρετήρησα εἰς τὴν ὀπήν. Εἶδον τὸ μέλαν πρόσωπον ἑνὸς ἀνθρώπου μετὰ μακρᾶς κόμης ὅστις ἐπίσης ἐκράτει τὸν φανὸν ὅπως με ἴδῃ.

— Τίς εἶ; ἠρώτησα ἀγγλιστί.

— Θεέ μου, Βινφίλδε, σὺ εἶσαι; ἐφώνησεν ὁ ταλαίπωρος Πέννη καὶ ἀφῆκε τὸν φανόν του.

Ἐγνώρισα αὐτὸν ἐκ τῆς φωνῆς του. Πᾶν ὅ,τι ἠδυνάμην νὰ εἴπω καὶ ἔλεγον ἀλλεπαλλήλως ἦτο: «σὺ εἶσαι Πέννη; δὲν εἶσε σύ».

Οὗτος εἰσῆλθε διὰ τῆς ὀπῆς καὶ ὁτὲ μὲν ἔκλαιεν, ὁτὲ δὲ ἐγέλα παρατηρῶν με ἐπὶ μακρὸν διὰ τοῦ φανοῦ.

— Ὦ δυστυχῆ, ταλαίπωρε, ἐπανελάμβανεν οὗτος, μέλαν φόβητρον ἔγεινες; Μήπως καὶ ἐγὼ εἶμαι ὡς σύ.

— Ναί, καὶ σὺ δὲν εἶσαι καλλίτερος.

— Τότε οἱ φίλοι μας θὰ ἐνδιαφέρωνται ὅπως μᾶς εἴδωσιν, εἶπεν οὗτος.

Ἡ φωνή του, οἱ φίλοι περὶ τῶν ὁποίων οὗτος ἀνέφερεν—ἅπαν τοῦτο πραγματικῶς μοὶ ἐπανέφερε τὴν μνήμην καὶ ἐξήγειρε τὰς αἰσθήσεις μου. Ἐρρίφθην ἐπὶ τοῦ τραχήλου του καὶ ἔκλαιον. Ἀνεπόλουν τὸ παρελθὸν καὶ ὡς νὰ ἐξεγειρόμην ἐκ βαθέως καὶ τρομεροῦ ληθάργου. Τότε ἐκαθήσαμεν καὶ ἠρχίσαμεν νὰ συνδιαλεγώμεθα, νομίζοντες ὅτι ποτὲ δὲν θὰ τελειώσωμεν τὸν διάλογον.

— Λέγε, ἐξηκολούθει, Βίν! ἐφώναζεν ὁ Πέννη, ὅτε διέκοπτον τὴν ὁμιλίαν ἐκ τοῦ καμάτου. Ἡ φωνή σου εἶναι ἡ εὐχαριστωτάτη μουσικὴ τὴν ὁποίαν ποτε ἤκουσα.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Θωρηκτά. («Ὕδρα»), («Σπέτσαι») καὶ («Ψαρὰ») ἐξ ὧν τὰ μὲν δύο πρῶτα καθειλκύσθησαν τὸ 1889, τὸ δὲ τρίτον τὸ 1890. Καὶ τὰ τρία εἶνε τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ ἔχουσι τὸν αὐτὸν ὁπλισμὸν ἤτοι· μῆκος 105 μέτρων, πλάτος 15,80, ἐκτόπισμα 4,885 τόνων, βύθισμα μέτρων 6,40 μηχανὴν 6,700 ἵππων, δύο ἕλικας, ταχύτητα 17,50 μιλίων καὶ χῶρον γαιανθρακαποθηκῶν 600 τόνων. Ὁπλισμὸν δὲ τὸν ἀκόλουθον· 3 πυροβόλα τῶν 27 ἑκατοστομέτρων, 5 τῶν 15, καὶ 1 τῶν 10, 10 ταχυβόλα τῶν 55 χιλιοστῶν ἅπαντα συστήματος Κανέ, 4 τῶν 8,7 Κρούπ καὶ 16 μυδραλιοβόλα Χότσκις μετὰ τριῶν ἐκσφενδονιστικῶν μηχανημάτων. Ὁ θώραξ αὐτῶν εἶνε 35 ἑκατοστομέτρων, τοῦ δὲ πυροβολείου 50. Τὰ τρία ταῦτα θωρηκτὰ ἀποτελοῦσι τὴν Θωρηκτὴν Μοῖραν.

Τορπιλλοβόλον («Κανάρης») (πρώην Ψαρά). Καθειλκύσθη τὸ ἔτος 1878 ἐκ σιδήρου, μήκους 299 ποδῶν, 8 δακτύλων, πλάτους 30 π., ἐκτοπίσματος 870 τόνων, βυθίσματος 11 π. 6 δ, μηχανῆς 500 ἵππων, καὶ χῶρον γαιανθρακαποθηκῶν 200 τόνων καὶ ταχύτητα 16 μιλίων. Ἔχει δύο νέους λέβητας κατασκευασθέντας τὸ 1895. Ὁπλισμός· 2 πυροβόλα 12 ἐκ Κρούπ, 2 μυδραλιοβόλα Χότσκις, 4 τορπιλλικὰ ἐκσφενδονιστικὰ μηχανήματα καὶ 2 ἠλεκτρικοὺς προβολεῖς 90 ἑκατ. Χρησιμεύει ὡς παράρτημα τῆς σχολῆς τῆς Ὑποβρυχείου Ἀμύνης ἐν Ναυστάθμῳ.

Θωρακοβάρις («Βασιλεὺς Γεώργιος») καθελκυσθεῖσα τὸ ἔτος 1867, σκάφος ἐκ σιδήρου, μῆκ. 201 ποδῶν, πλάτος 33 ποδῶν βύθισμα 14 ποδῶν 10 δακτύλων, ἐκτόπισμα 1774 τόνων, μηχανὴ 2,100 ἵππων, 2 ἕλικες καὶ ταχύτης 12 μιλίων. Ὁπλισμὸς 2 πυροβόλα τῶν 21 Κρούπ, 4 μικροῦ διαμετρήματος καὶ 2 μυδραλιοβόλα.

Καταδρομικὸν «Ναύαρχος Μιαούλης» ἐκ σιδήρου ἐπενδεδυμένον διὰ ξύλου, καθελκυσθὲν τὸ ἔτος 1879, μῆκος 246 ποδῶν πλάτος 36 ποδῶν ἐκτόπισμα 1770 τόνων, βύθισμα 14 ποδῶν 4 δακτύλων, μηχανὴ 2,200 ἵππων καὶ ταχύτης 15 μιλίων. Ὁπλισμὸς 4 πυροβόλα τῶν 17 Κρούπ, 4 μικροῦ διαμετρήματος καὶ 2 μυδραλιοβόλα.

Θωρακοδρόμων «Βασίλισσα Ὄλγα» ἐκ ξύλου, καθελκυσθεὶς τὸ 1869, μῆκος 230 ποδῶν, πλάτος 38 ποδῶν, βύθισμα 18 ποδῶν 1 δακτύλου, ἐκτόπισμα 2,030 τόνων, μηχανὴ 1950 ἵππων καὶ ταχύτης 11,50 μιλίων. Ὁπλισμὸς 6 πυροβόλα τῶν 17, μικροῦ διαμετρήματος 4, καὶ 1 μυδραλιοβόλον. Ἔχει τὴν θωρακωτὴν ζώνην 15 ἑκατ. μέτρων πάχους, τὸν δὲ θώρακα τοῦ πυροβολείου 12 ἑκατ. μέτρων. Σταθμεύει διαρκῶς ἐν Πόρῳ καὶ χρησιμεύει ὡς Προπαιδευτικὴ σχολή.

Ἀτμοδρόμων («Ἑλλὰς») καθελκυσθεὶς τὸ 1861, ἐκ ξύλου, μήκους 220 ποδῶν πλάτους 38 ποδῶν βυθίσματος 18 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 1654 τόνων, μηχανῆς 300 ἵππων καὶ ταχύτητος 12 μιλίων. Ὁπλισμὸς 2 πυροβόλα τῶν 15 Κρούπ, 2 μυδραλιοβόλα Νόρδενφελτ καὶ 1 τοῦ Χότσκις. Χρησιμεύει ὡς σχολὴ τῶν ναυτικῶν δοκίμων καὶ σταθμεύει διαρκῶς ἐν Πειραιεῖ.

Θαλαμηγοί «Σφακτηρία» ἐκ χάλυβος καθελκυσθεῖσα τὸ 1885, μήκους 66 μέτρων, πλάτος 6 μέτρων, ἐκτοπίσματος 4000 τόνων, βυθίσματος 5 1)2 μέτρων, μηχανῆς 1000 τόνων μὲ δύο ἕλικας καὶ ταχύτητα 15 μιλίων. Ὁπλισμὸς 2 μυδραλιοβόλα. («Μπουμπουλίνα») πρώην ὁπλιταγωγὸς καθειλκύσθη τὸ 1864, ἐκ σιδήρου, μῆκος 91 μέτρων, πλάτος 8 μέτρων. βύθισμα 8 μέτρων, ἐκτόπισμα 1950 τόνων καὶ μηχανὴ 1400 ἵππων. Μετασκευασθεῖσα ἤδη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ναυστάθμου εἰς βασιλικὴν θαλαμηγόν.

Ἀτμομυοδρόμονες. («Ἀλφειὸς») («Εὐρώτας»), («Πηνειὸς») καὶ («Ἀχελῶος») ὁμοιότατα καὶ τὰ τέσσαρα πλοῖα ἐκ χάλυβδος, καθειλκύσθησαν τὸ 1884, μήκους 128 ποδῶν, πλάτους 26 ποδῶν, βυθίσματος 13 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 400 τόνων, μηχανῆς 420 ἵππων καὶ ταχύτητος 10 μιλ. Ὁπλισμὸς 2 πυροβόλα τῶν 9, 6 Κρούπ καὶ 2 μυδραλιοβόλα.

Ἀτμοβάριδες. («Ἄκτιον») καὶ («Ἀμβρακία») καθελκυσθεῖσα τὸ 1881 ἐκ χάλυβος, μήκους 128 ποδῶν πλάτους 26 ποδῶν, βυθίσματος 7 ποδῶν καὶ 4 δακτύλων, ἐκτοπίσματος 4 9 τόνων, μηχανῆς 680 ἵππων, μὲ δύο ἕλικας καὶ ταχύτητα 12 μιλίων. Ὁπλισμὸς 1 πυροβόλον τῶν 26 Κρούπ καὶ 2 μυδραλιοβόλα.

Ἀτμοημιολίαι. («Πάραλος») καὶ («Σαλαμινία») καθελκυσθεῖσαι τὸ 1858, ἐκ σιδήρου, μήκους 132 ποδῶν, πλάτους 24 ποδῶν. βυθίσματος 12 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 354, τόνων. μηχανῆς 200 ἵππων καὶ ταχύτητος 10 μιλίων. Ὁπλισμὸς 1 πυροβόλων τῶν 8,7 Κρούπ καὶ 1 μυδραλιοβόλον («Ἀφρόεσσα»), («Σῦρος») καὶ («Πληξαύρα») ἐκ σιδήρου, καθελκυσθεῖσα ἡ μὲν («Πληξαύρα») τὸ 1856, ἡ δὲ («Ἀφρόεσσα») καὶ («Σῦρος») τὸ 1858. Ἅπασαι τῶν αὐτῶν διαστάσεων καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁπλισμοῦ ἤτοι, μήκους 106 ποδῶν πλάτους 22 ποδῶν.βυθίσματος 11 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 220 τόνων, μηχανῆς 160 ἵππων καὶ ταχύτητος 9 μιλίων. Ὁπλισμὸς· ἓν πυροβόλον τῶν 8,7 Κρούπ. («Κίσσα») («Κίγλη») καὶ («Ἀηδὼν») καθελκυσθεῖσα τὸ 1884 ἐκ χάλυβος, μήκους 76 ποδῶν, πλάτους 15 ποδῶν 8 δακτύλων, βυθύσματος 12 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 86 τόνων, μηχανῆς 160 ἵππων καὶ ταχύτητος 9 μιλίων.

Ἡμιολία («Αὔρα») ἐκ ξύλου, μήκους 6 ποδῶν, πλάτους 18 ποδῶν, βυθίσματος 8 ποδῶν 6 δακ. ἐκτοκίσματος 77 τόνων. Χρησιμεύει ὡς ἀκταιωρὸς καὶ σταθμεύει διαρκῶς ἐν Πειραιεῖ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος.

Κανονιοφόροι («Α» («Β» («Γ» καὶ («Δ») ἐκ χάλυβος, μήκους 72 ποδῶν πλάτους 13 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 52 τόνων καὶ βυθίσματος 5 ποδῶν 6 δακτύλων. Ὁπλισμὸς· 1 περιβόλον τῶν 12 Κρούπ. Φέρουσιν ἑπτακοντίους τορπίλλας καὶ χρησιμεύουσι διὰ τὴν ἄμυναν τῶν παραλίων.

Ὁπλιταγωγὸν («Μυκάλη») ἐκ χάλυβος, μήκους 66 μέτρων, πλάτους 9 μέτρων, βυθίσματος πρυμναίου 5 1)2 μέτρων, ἐκτοπίσματος 1000 τόνων, μηχανῆς 2,400 ἵππων καὶ ταχύτητος 16 μιλ.

Ἀτμοτελωνίδες («Πειραιεὺς») καὶ («Κέρκυρα») ἐκ ξύλου, μήκους 72 ποδῶν, πλάτους 14 ποδῶν 6 δακτύλων, ἐκτοπίσματος 38 τόνων καὶ βυθίσματος 6 ποδῶν. («Πάτραι»), Κεφαλληνία») καὶ («Ἑρμούπολις») ἐκ ξύλου. μήκους 54 ποδῶν, πλάτους 13 ποδῶν, ἐκτοπίσματος 36 τόνων καὶ βυθίσματος 5 π.

Τορπιλλοθέται («Αἰγιαλεία»), («Μονεμβασία») καὶ («Ναυπακτία») ἐκ σιδήρου, μήκους 23 μέτρων, πλάτους 4 μέτρων, βυθίσματος πρυμναίου 2 μέτρων 60 ἐκτοπίσματος 300 τόνων. μηχανῆς 60 ἵππων καὶ ταχύτητος 9 1)2 μιλίων. Χρησιμεύουσι διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀμυντικῶν τορπιλλῶν.

Τορπιλλοφόρα 6 γερμανικὰ, καθελκυσθέν

τα τὸ 1885 ἐν Στέττη, ἐκ χάλυβος. Φέρουσι καὶ 1 πυροβόλον Νόρδενφελτ, 6 ἀγγλικὰ ἐκ χάλυβος καθελκυσθέντα ἐν Ποπλὰρ τὸ 1881, 5 γαλλικὰ καὶ 13 ἄλλα διαφόρων τύπων.

Ναυτὼν «Ἀμφιτρίτη» (πρώην θαλαμηγός) μήκους 256 ποδῶν καὶ πλάτους 30 ποδῶν. Μετεσκευάσθη ἐσχάτως εἰς ναυτῶνα καὶ ναυλοχεῖ εἰς Ναύσταθμον.

Η ΕΞΟΝΤΩΣΙΣ
ΤΩΝ ΥΠΟΥΔΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΥΩΝ

Ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ γεωργοὶ παρεπονοῦντο διὰ τὰς καταστροφὰς τὰς ἐπιφερομένας ἐκ τῆς ἐπιθέσεως ὁλοκλήρων ἀγελῶν τρωκτῶν, ὑπουδαίων ἀγροτικῶν, μυῶν κτλ. οἵτινες ἐρήμουν τοὺς ἀγρούς, ἐξηφάνιζον τὰς πλουσιωτάτας συγκομιδὰς ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ταῖς ἀποθήκαις. Μέχρι πρὸ ὀλίγου ἡ ἐπιστήμη ἦτο ἀδύνατος ὅπως ἀντεπεξέλθῃ κατ' αὐτῶν καὶ οἱ γεωργοὶ ὅπως ἀπαλλαγῶσιν αὐτῶν ἀνέθετον ὅλας των τὰς ἐλπίδας ἐπὶ τῆς τύχης ἀναμένοντες τὴν ἐμφάνισιν κακῶν καὶ ἐκδικητικῶν ἐπιδημιῶν κατὰ τῶν τρωκτῶν. Τὴν σήμερον ἀντὶ νὰ προσδοκῶσι τὴν ἐμφάνισιν τῆς νόσου ἀφ' ἑαυτῆς μεταξὺ τῶν ἐπιβλαβῶν τούτων ζωαρίων ἐφεῦρον μέσα χάρις εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Δανὴς ἐκ τοῦ ἰνστιτούτου τοῦ Παστέρ.

Οπως προκληθῇ τεχνητῶς ἡ κατὰ τῶν τρωκτῶν ἐπιδημία ὁ Δανὴς ἐκαλλιέργησε τὰ μικρόβια τὰ ἀπαντῶντα ἐν τῷ ἀγροτικῷ ὑπουδαίῳ, τῇ ὀροφίᾳ (M. tectorum) οἵτινες ἐψόφισαν ἐκ φυσικοῦ θανάτου καὶ τὴν καλλιέργειαν ταύτην καταστήσαν δηλητηριώδη εἰσήγαγον εἰς τὰ πρὸς ἐξόντωσιν ζῷα. Τὸ πείραμα κατεδείχθη ἐπιτυχές. Ὁ Δανὴς ἔχυσεν ἐντὸς 50 λιτρῶν ὕδατος ποσόν τι ὑγροῦ ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον ἀποικίαι ἐκ τῶν ῥηθέντων μικροβίων καὶ ἐν τῷ ὕδατι τούτῳ ἐνέβαψε χιλιάδας μικρῶν τεμαχίων ἄρτου τὰ ὁποῖα ἀκολούθως ἐτέθησαν ἀνὰ ἓν πρὸ τῆς φωλεᾶς ἑκάστου μυός, ὀροφίου, ὑπουδαίου κτλ. Τὸ πείραμα ἐγένετο ἐπὶ γαιῶν 50 ἑκτάρων. Μετὰ 15 ἡμέρας ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἔνθα εἶχον τεθῆ τὰ δηλητηριασθέντα διὰ τῶν μικροβίων τεμάχια ἄρτου, εὑρέθησαν μόνον τρεῖς ὑπουδαῖοι ζῶντες, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἀσθενεῖς. Ἐν δὲ τοῖς γειτονικοῖς ἀγροῖς ἔνθα δὲν ὑπῆρχον τὰ τεμάχια τοῦ ἄρτου εὑρέθησαν τὸ ὀλίγον 50 μῦς ἐν ἑκάστῃ ὀπῇ. Τοῦ πειράματος ἐπιτυχόντος πληρέστατα ἐφηρμόσθη ἐν τῇ πράξει ἡ ἐφεύρεσις τοῦ Δανὴς κατὰ μεγάλας διαστάσεις. Ὁ Δανὴς βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀλμπὲρτ Καλμὲτ ἐκ τοῦ ἐν Λὶλ ἰνστιτούτου τοῦ Παστὲρ ὁ ἐξήγαγε πειράματα ἐν τῇ περιφερείᾳ Πα-δὲ-Καλὲ (βορείᾳ Γαλλίᾳ). Οἱ ἀγροὶ ἔχοντες ἔκτασιν 150 ἑκταρίων ἔβριθον φωλεῶν τῶν μυῶν, ἀνὰ 30—40 καθ' ἕκαστον τετρ. μέτρον.

Μετὰ 48 ὥρας ἤρχισαν νὰ εὑρίσκωσι τὰ πτώματα τῶν ὑπουδαίων κατὰ δωδεκάδας, τὴν δὲ πρωίαν τῆς ἐπιούσης ἐκ τούτων τῶν καταστρεπτικῶν ζῴων ἀπέμενον μόνον τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ δέρματα. Οἱ ζῶντες μῦς ἔτρωγον τοὺς νεκροὺς καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐπιδημία διεδόθη ταχύτερον.

Δέκα ἡμέρας μετὰ τοῦτο τὸ πείραμα, ὅτε ἡ ἐπίσημος ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἀρχῶν, τῶν μελῶν τοῦ ὑγειονομίου τοῦ Δρος Μάντσικοφ καὶ τοῦ Ἀλμπὲρτ Καλμὲτ ἐπεσκέφθη τοὺς ἀγρούς, ἐφ' ὧν διεξήχθη τὸ πείραμα, εὗρεν αὐτοὺς πλήρεις πτωμάτων, ἐνῷ ἀλλαχοῦ οἱ ἀγροὶ ἔβριθον πολυαρίθμων ἀγελῶν τῶν ὑπουδαίων. Ἐκ τῆς γενησομένης αὐτοψίας τῶν ὑπουδαίων κατεδείχθη ἐναργῶς ὅτι ἅπαντες οὗτοι ἐψόφισαν ἐκ τῆς ἐπιδημίας τῆς τεχνητῶς προκληθείσης.

Χάρις εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Δανὴς οἱ γεωργοὶ δύνανται τοῦ λοιποῦ εὐκόλως νὰ προφυλάττωνται ἐκ τούτων τῶν ἐπιβλαβῶν τρωκτῶν.

Πρὸς χρῆσιν τῶν γεωργῶν ἐν τῷ ἐν Παρισίοις ἰνστιτούτῳ τοῦ Παστὲρ ἀντὶ μικρᾶς ἀνταμοιβῆς καλυπτούσης μόνον τὰ ἔξοδα τῆς παρασκευῆς πωλοῦνται μικροὶ σωλῆνες μετὰ μικροβίων τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ἐπικίνδυνα εἰς τὰ λοιπὰ οἰκιακὰ ζῷα. Ὁ χυμὸς οὗτος ἔχει ταύτην τὴν ἰδιότητα ὅτι δηλητηριάζει μόνον τοὺς ἐπιβλαβεῖς τρώγοντας, οἷον ὑπουδαίους, ὀροφίων κτλ. Ἰδοὺ ὁ τρόπος τῆς χρήσεως τοῦ ῥηθέντος ὑγροῦ τοῦ ἐν τοῖς σωλῆσι.

Βράζεται ὕδωρ ἐπὶ 10 λεπτὰ ἐντὸς καθαρωτάτου ἀγγείου καὶ ῥίπτεται ἐν τῷ ὕδατι ἅλας (εἰς δόσιν ἑνὸς κοχλιαρίου τοῦ καφὲ δι' ἑκάστην λίτραν ὕδατος), ἔπειτα τίθεται τὸ ὕδωρ ὅπως ψυχρανθῇ. Κόπτεται ξηρὸς ἄρτος εἰς μικροὺς κύβους 1)2 ὑφεκατ. τὸ ὕδωρ διανέμεται εἰς καθαρώτατα μικρὰ ἀγγεῖα. Ἀνοίγεται ὁ περιέχων τὸν χυμὸν σωλὴν ὅπως πληρωθῇ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκ τοῦ ῥηθέντος ὕδατος καὶ ἔπειτα τιθεμένου τοῦ δακτύλου ἐπὶ τοῦ στομίου αὐτοῦ ταράσσεται τὸ ἐν αὐτῷ ὕδωρ ἕως οὗ ἀποχωρισθῇ ἡ ἐν τῷ σωλῆνι ζελατίνη. Τίθεται ἐν τοῖς ἀγγείοις τὸ ἐν τῷ σωλῆνι ὑγρὸν μετὰ τῆς ζελατίνης ἥτις τρίβεται διὰ τῆς χειρὸς ὅπως ἀναλυθῇ καλῶς. Ἐν τῷ οὕτως ἑτοιμασθέντι ζωμῷ ῥίπτονται τὰ τεμάχια τοῦ ἄρτου τὰ ὁποῖα ἐκβάλλονται διὰ μιᾶς. Θέτουσι τὸν ἄρτον εἰσέτι ὑγρὸν ἐν ἑνὶ ἀγγείῳ καὶ τὸν καλύπτουσιν ὅπως μὴ προσβληθῇ ὑπὸ τοῦ φωτός. Ὁ ἄρτος δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ βραστῶν κόκκων σίτου.

Πρὶν γίνῃ ἡ ῥηθεῖσα ἑτοιμασία πλύνονται καλῶς αἱ χεῖρες διὰ σάπωνος. Ἀπαιτεῖται ἡμίσεια λίτρα ὕδατος θερμοῦ δι' ἕκαστον σωλῆνα μετὰ τοῦ χυμοῦ No 1 πρὸς ἐξόντασιν τῶν ὑπουδαίων, ἓν δὲ ὄγδοον τῆς λίτρας ὕδατος δι' ἕκαστον σωλῆνα μετὰ τοῦ χυμοῦ No. 1 πρὸς ἐξόντωσιν τῶν μυῶν καὶ τῶν καρποφάγων καὶ ἓν δέκατον τῆς λίτρας ὕδατος δι' ἕκαστον σωλῆνα μετὰ χυμοῦ No. 2 διὰ τοὺς ὀροφίας μῦς. Ἑκάστη φιάλη πρέπει νὰ ᾖ ἐσφραγισμένη.

Η ΕΥΩΔΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Εἶνε γνωστόν, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν εὐωδῶν ἀνθέων καθ' ὡρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας, ἰδίᾳ τὴν ἑσπέραν καὶ τὴν πρωίαν, ἀναδίδουσιν ἰσχυρωτέραν καὶ τερπνοτέραν εὐωδίαν. Ἡ λίαν αὕτη περίεργος ἰδιότης μέχρις ἐπ' ἐσχάτων δὲν ἐπεξηγεῖτο ἀρκούντως. Ἀνεγνώριζον τὸ φαινόμενον χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῶσι νὰ ἐξηγήσωσιν αὐτό.

Ὁ Ἰοζὲν Μεσνὰρδ καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημείου ἐν Ρουὰν ἀπέδειξεν ὅτι αὗται αἱ ἰσχυρώτεραι καὶ γλυκύτεραι ἀναδόσεις τῆς εὐωδίας κατὰ διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας εἶνε συνέπεια τῆς ἐρεθίσεως τῆς συμβαινούσης ἐν τοῖς εὐώδεσιν ἄνθεσι.

Στηριζόμενος ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐξερευνήσεων ὁ Μεσνὰρδ κατέδειξεν ὅτι ἡ εὐωδία τῶν ἀνθέων ὀφείλεται εἰς ἓν εἰδικὸν ἔλαιον προερχόμενον ἐκ τῶν ἐπιδερμικῶν κυττάρων τῶν εὑρισκομένων ἐπὶ τῆς ἄνευ ἐπιφανείας τῶν φύλλων τῆς στεφάνης τοῦ ἄνθους ἢ ἐκ τῶν φύλλων τοῦ κρατῆρος διὰ μέσον τῆς χλωροφύλλης τ. ε, τῆς οὐσίας ἥτις παρέχει τὸ ἐπικρατοῦν χρῶμα εἰς τὰ φυτά.

Ἀλλ' ὅπως ἓν ἄνθος ἀναδίδῃ εὐωδίαν, ἰδίᾳ εὐχάριστον εὐωδίαν, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ ἐλαίου, ἀπαιτεῖται ὅπως τοῦτο ἐκκρίνεται ἐκ τῶν μεταξὺ κειμένων προϊόντων τὰ ὁποῖα σχηματίζουσιν αὐτό. Οσον περισσότερον ἡ ἔκκρισις αὕτη εἶνε τελεία, τόσον ἰσχυρωτέρα εἶνε ἡ εὐωδία· τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰ λευκὰ ἄνθη καὶ εἰς τὰ ῥόδα, τὰ ὁποῖα, ὡς πᾶς τις γινώσκει, εἶνε τὰ εὐωδέστατα ἄνθη. Ἀφοῦ δὲ εἶνε γνωστὰ τὰ περιστατικὰ ὑπὸ τὰ ὁποῖα προέρχεται ἡ εὐωδία τῶν ἀνθέων, πῶς ἐξηγοῦνται αἱ ἰσχυρώτεραι καὶ αἱ ἀσθενέστεραι ἀναδόσεις τῆς εὐωδίας κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας.

Κατὰ τὸν Μεσνὰρδ, αἱ μεταβολαὶ αὗται ὀφείλονται εἰς τὰς ἐρεθίσεις αἵτινες ἐπισυμβαίνουσιν εἰς τὰ ἄνθη κατὰ διαφόρους ὥρας. Οὗτος μίαν φορὰν ἐν τῷ λιμένι τῆς Νεαπόλεως ἐποίησεν ἐπιτυχῆ τινα πειράματα. Διὰ τῶν ἐξερευνήσεων κατώρθωσε νὰ ἀποδείξει ὅτι τὰ φυτὰ εἶνε εὐαίσθητα καὶ πρὸς τὰς μικροτάτας προψαύσεις ὡς καὶ πρὸς οὓς ἐκ τοῦ φωτὸς προερχομένους ἐρεθισμούς.

Ἰδίᾳ ἐνδιαφέρον πείραμα ἐγένετο διὰ τοῦ βασιλικοῦ. «Ὁ βασιλικός, λέγει ὁ Μεσνὰρδ, ἐφαίνετο εὐαίσθητος ἰδίᾳ τὴν ἑσπέραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ τὴν πρωίαν ἐνωρίς. Ἤρκει τότε ὀλίγον νὰ θιγῇ ἐλαφρῶς, διὰ τῆς χειρὸς ἢ τῆς ῥάβδου, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν φύλλων ἑνὸς κλάδου βασιλικοῦ ὅπως ληφθῇ ἀμέσως ῥεῦμα τι εὐωδῶν ἀτμῶν. Ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀναδόσεως τῆς εὐωδίας παρατηρεῖτο, ὅτι τὰ φύλλα κάμπτονται πρὸς τὰ ἄνω.

Τοῦτο ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐρέθισιν ἐκ τῆς προσψαύσεως. Ὅσον δὲ πρὸς τὸν ἐρεθισμὸν διὰ τοῦ φωτός, τὰ πειράματα διεξήχθησαν ἐπὶ ἑνὸς λίαν εὐώδους λευκοῦ ἄνθους. Ὁ Μεσνὰρδ ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἐξετέλεσε τὰ πειράματά του τὴν ἡμέραν. Τοιοῦτο ἄνθος ἐξετέθη ὑπὸ τὸ σύνηθες φῶς, ἕτερον δὲ παρόμοιον εἰς τὸ πρῶτον ἐτέθη ἐπί τινα χρόνον ὑπὸ κώδωνα ὅστις δὲν ἄφινε νὰ εἰσέλθῃ τὸ φῶς.

«Ἐπί τινα στιγμήν, λέγει ὁ Μεσνὰρδ, ὁ κώδων διὰ μιᾶς ἠγείρετο καὶ παρετήρουν ὅτι ἡ δύναμις τῆς εὐωδίας, μετρηθεῖσα ἀνὰ 5 λεπτά, ηὐξάνετο ταχέως καὶ κατὰ σημαντικὴν ἀναλογίαν καὶ μετὰ 15—20 λεπτὰ ἠλαττοῦτο. Τὰ πειράματα τὰ γενόμενα ἐπὶ ἰδιαιτέρων ἐλαίων δὲν ἐδείκνυον τόσον ταχέως τοιαύτας μεταβολάς».

Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιστάσεσιν αἱ ἐξερευνήσεις τοῦ Μεσνὰρ δεικνύουσιν ἐναργῶς ὅτι ὁ μηχανισμὸς τοῦ φαινομένου εἶνε ὁ αὐτός. Ὅπως προκληθῇ ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ εὐώδους ὑλικοῦ τοῦ περιεχομένου ἐν τοῖς ἐπιδερμικοῖς κυττάροις τῆς ἐπιφανείας τῶν φύλλων εἶνε ἀνάγκη ὅπως ταῦτα διὰ μιᾶς πιεσθῶσι. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς πιέσεως τοῦ πρωτοπλάσματος. Ἂν δὲ αἱ ἀντενέργειαι τοῦ φυτοῦ εἶνε ἧττον εὐαίσθητα κατὰ τὴν ἡμέραν, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ φωτὸς τὰ κύτταρα εὑρίσκονται διαρκῶς κατὰ τὸ ἥμισυ συνειλεγμένα. Δι' ἑνὸς ἄλλου πειράματος εὐκόλως δύναται νὰ ἐξελεγχῇ τὸ πείραμα τοῦ Μεσνάρδ.

Ἕκαστος γινώσκει ὅτι τὰ ἀποκοπέντα ἄνθη ἀναδίδουσιν ἰσχυρὰν εὐωδίαν ὅταν ἀρχίσωσι νὰ μαραίνωνται. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ, ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἄνθος ξηραίνεται διὰ τῆς ἐξατμίσεως, τοῦτο συστέλλει καὶ πιέζει τὰ κύτταρα τὰ ὁποῖα ἐκπέμπουσι τὸ εὐῶδες των ἄρωμα.

Ἐπὶ τέλους τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ζῴοις τὰ ὁποῖα παριστῶσι τὰς αὐτὰς ἰδιότητας. Χιλιάκις δὲν παρετηρήθη ὅτι χιλιάδες ὀργανισμῶν ἐρεθιζόμενοι ἐκπέμπουσι μίαν ὀσμὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἰσχυράν, διάφορον ἐκείνης τὴν ὁποίαν κατὰ τὸν σύνηθες χρόνον ἀναδίδουσιν. Ἐν ὁλοκλήρῳ τῇ τάξει τῶν ὀργανικῶν πλασμάτων ἡ βιολογία εὑρίσκει τελείαν ὁμοιότητα καὶ σχέσιν ἥτις δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος.

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΓΥΜΝΟΣΟΦΙΣΤΑΙ

Οτε ὁ Μ. Ἀλέξανδρος εἰσέβαλεν εἰς τὰς Ἰνδίας, ἔλαβεν ὡς αἰχμαλώτους δέκα γυμνοσοφιστὰς οἵτινες μεγάλην βλάβην εἶχον ἐπιφέρει εἰς τοὺς Μακεδόνας καὶ ἐφημίζοντο ἐπὶ τῇ ἱκανότητι τοῦ νὰ δίδωσι βραχείας καὶ εὐφυεῖς ἀπαντήσεις. Οὗτος θέλων νὰ ἐκδικηθῇ αὐτούς, ἐπρότεινεν εἰς αὐτοὺς δυσχερῆ ζητήματα καὶ εἶπεν ὅτι κατὰ πρῶτον θὰ φονευθῇ ἐκεῖνος ὅστις ἐσφαλμένως ἀπαντήσει, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ σειράν· τὸν πρεσβύτατον αὐτῶν ὥρισε κριτήν. Ὁ πρῶτος λοιπὸν ἐρωτηθείς, ἂν οἱ ζῶντες εἶνε περισσότεροι τῶν νεκρῶν ἀπεκρίθη· «οἱ ζῶντες διότι οἱ νεκροὶ δὲν ὑπάρχουσι πλέον.» Ὁ δεύτερος ἐρωτηθείς, ἂν ἡ γῆ τρέφει μεγαλείτερα ζῷα ἢ ἡ θάλασσα, ἀπήντησεν· ἡ γῆ, διότι ἡ θάλασσα εἶνε μόνον ἓν μέρος αὐτῆς. Ὁ τρίτος εἰς τὴν ἐρώτησιν, ποῖον ζῷον εἶνε πανουργότατον, ἀπεκρίθη· «ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ἕως τώρα δὲν γνωρίζει». Ὁ τέταρτος ἐρωτηθείς, διὰ τίνος ἐπιχειρήματος ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἰνδίας Σάββας παρεκίνησε τοὺς ἐγχωρίους κατὰ τῶν Μακεδόνων, ἀπήντησε· «διὰ τῆς πειθοῦς ἢ ἐνδόξως νὰ ζῶσιν ἢ ἐνδόξως νὰ ἀποθάνωσιν». Εἰς τὴν ἐρώτησιν, ἂν ἡ ἡμέρα ἐφάνη πρότερον ἢ ἡ νύξ, ὁ πέμπτος ἀπεκρίθη· «ἡ ἡμέρα, καὶ δὴ κατὰ μίαν ἡμέραν ἐνωρίτερον (τ. ἐ. μόνον 12 ὥρας, οὐχὶ δὲ ὁλόκληρον τὸ ἡμερονύκτιον)». Οτε δὲ ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐθαύμασε ταύτην τὴν ἐρώτησιν, ὁ γυμνοσοφιστὴς προσέθηκεν, ὅτι εἰς τὰς παραξένους ἐρωτήσεις δίδονται παράξενοι ἀπαντήσεις. Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἠρώτησε τὸν ἕκτον, τίνι τρόπῳ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ γίνῃ ἀγαπητότατος. Ὁ ἕκτος ἀπήντησε· «κραταιότατος ὤν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπιφοβώτατος». Ἐκ τῶν λιπῶν τριῶν, ὁ εἷς εἰς τὴν ἐρώτησιν, πῶς θὰ ἠδύνατο ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνῃ θεός, ἀπήντησεν· «ἂν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἀδύνατον εἰς τὸν ἄνθρωπον». Ὁ δεύτερος ἐρωτηθείς, ἂν ἡ ζωὴ εἶνε ἰσχυρωτέρα τοῦ θανάτου, εἶπεν· «ἡ ζωή, διότι αὕτη ὑπομένει τόσας δυστυχίας». Ὁ δὲ τελευταῖος, εἰς τὴν ἐρώτησιν, ἕως πότε εἶνε καλὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ζῇ, ἀπήντησεν· «ἕως ὅτου δὲν θεωρεῖ τὸν θάνατον καλλίτερον τῆς ζωῆς. Ἀκολούθως ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἀποταθεὶς εἰς τὸν κριτὴν διέταξεν ὅπως οὗτος ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του. Εἰς τοῦτον, ἀποκριθέντα ὅτι οἱ σύντροφοί του ἀπήντησαν, ὁ εἷς τοῦ ἄλλου πλημμελέστερον, ὁ Ἀλέξανδρος εἶπεν ὅτι, οὕτως κρίνων ὁ πρεσβύτερος, θὰ φονευθῇ κατὰ πρῶτον. «Οὐχὶ βασιλεῦ, εἶπεν ὁ κριτής, ἀρκεῖ νὰ μὴ μᾶς ἠπάτησας, εἰπὼν ὅτι κατὰ πρῶτον θὰ ἀποθάνῃ ἐκεῖνος ὅστις

κατὰ πρῶτον ἀπαντήσῃ πλημμελέστατα (1). Τότε ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν λίαν πλουσιοπαρόχως δωρήσας.

---

(1) Κατὰ τὸν συλλογισμὸν τοῦ πρεσβύτου Ἰνδοῦ, ἅμα οὗτοι ἀπήντων ὁ εἷς τοῦ ἄλλου πλημμελέστερον, ἐξάγεται, ὅτι ἀνακριβέστατα ἀπήντησεν ὁ τελευταῖος ἀλλ' ὁ Μ. Ἀλέξανδρος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ κριτοῦ (γέροντος Ἰνδοῦ) τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς, διότι ὁ κριτὴς ἀπήντησε τελευταῖος οὐχὶ δὲ κατὰ πρῶτον. Ἡ πανουργία τοῦ κριτοῦ σύγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι οὗτος ἀναφέρει τὴν λέξιν «κατὰ πρῶτον» καὶ εἰς τὸ ῥῆμα «ἀπαντήσει».

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Παρὰ τοῖς πλείστοις ἐπικρατεῖ ἡ πεποίθησις, ὅτι ὁ ἰατρὸς δι' ἑκάστην ἀσθένειαν ἔχει διατεθειμένον ἓν ἢ πολλὰ φάρμακα καὶ ὅτι, ἀφοῦ ποιήσῃ διάγνωσιν τῆς ἀσθενείας, οὐδὲν τῷ ἐναπομένει ἢ νὰ προσδιορίσῃ φάρμακόν τι καὶ νὰ ἀνσμένῃ τὴν ἐπιθυμητὴν ἐνέργειαν. Ἡ γνώμη αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς διαδεδομένης πλάνης, ὅτι ὡρισμένον τι φάρμακον ἐνεργεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν ἁπάσαις ταῖς περιπτώσεσι. Παραδεχόμενοι ὅτι αἱ χαρακτηριστικαὶ ἰδιότητες ἑκάστου φαρμάκου ἐκφαίνονται πραγματικῶς κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον πάντοτε, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ὅτι οἱ ὅροι ὑφ' οὓς τὸ φάρμακα ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ἀσθενῶν εἶνε διάφοροι καὶ ὅτι ἡ διαφορὰ αὕτη ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν εἶνε πολὺ μεγάλη.

Τὰ φάρμακα διακρίνονται διὰ τῆς τοπικῆς καὶ τῆς ἀπομεμακρυσμένης ἐνεργείας των, καθόσον ἐνεργοῦσιν ἀμέσως μόνον ἐπ' ἐκείνων τῶν μερῶν τοῦ σώματος διὰ τῶν ὁποίων εἰσέρχονται εἰς αὐτό, ἢ ἐνεργοῦσι καὶ ἐπὶ τῶν ἀπομεμακρυσμένων μελῶν αὐτοῦ. Τὰ πλεῖστα φάρμακα ἐνεργοῦσι συγχρόνως καὶ τοπικῶς καὶ ὁλικῶς, ἀλλὰ, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, ἡ μία ἐκ τούτων τῶν ἐνεργειῶν ὑπερτερεῖ τὴν ἄλλην. Τὰ φάρμακα εἰσδύουσιν εἰς τὸ σῶμα διὰ τῆς ὑπὸ τῶν φλεβῶν ἢ τῶν μικρῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἀπορροφήσεως. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν λαμβάνωμεν σκληρὰ φάρμακα Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ταῦτα διαλύονται ἐν τοῖς ὑγροῖς τοῖς εὑρισκομένοις ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι, ἐξαιρέσει τῆς ἐπιδερμίδος.

Πρό τινος καιροῦ δὲν ἀνεγνώριζον ὅτι τὸ αἷμα εἶνε ὁ διανομεὺς τῶν φαρμάκων. Τὰ ἀσυνήθη φαινόμενα τὰ παρατηρούμενα ἐν τῷ νευρικῷ συστήματι κατὰ τὴν λῆψιν τῶν φαρμάκων ἐν πολλαῖς περιστάσεσι δίδουσι τὸ ἐνδόσιμον εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὡς ἀγωγεὺς τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν χρησιμεύουσιν αἱ νευρικαὶ ὁδοί. Αἱ ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως ταύτης παραγόμεναι ἀποδείξεις ἀναφέρονται οὐσιωδῶς εἰς τὰ ἰσχυρῶς ἐνεργοῦντα ὑλικὰ, ὡς καὶ εἰς τὰς μεγάλας δόσεις τῶν δηλητηρίων. Ἐνταῦθα ἀποδίδουσιν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν ταχείαν ἐνέργειαν δηλητηρίων τινῶν, οἷον τοῦ προωσσικοῦ ὀξέος acide prussique τοῦ cyanure de potassium καὶ τῆς νικοτίνης. Καὶ πράγματι, ἡ ἐπιρροὴ τούτων τῶν δηλητηρίων ἐμφανίζεται πολὺ ἐνωρίτερον τῆς τελείας κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἐν τῷ σώματι. Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι ἐν τῇ ῥηθείσῃ περιπτώσει πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἐνεργείας τούτων τῶν δηλητηρίων δὲν ἀπαιτεῖται τελεία κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἐν τῷ σώματι. Ἡ αἰτία τούτου εἶνε, ὅτι τὰ μνησθέντα δηλητήρια εἶνε ἀεριοειδῆ καὶ ὑπὸ τὴν χαμηλὴν συγκριτικῶς θερμοκρασίαν, ἕνεκα τούτου ἡ ἐνέργεια αὐτῶν ἐκτείνεται οὐ μόνον ἐν τῷ ἐγκεφαλικῷ καὶ νωτιαίῳ μυελῷ ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν νευρικῶν ὁδῶν ἐν τοῖς πνεύμοσι καὶ τῇ καρδίᾳ. Ἰδοὺ διατί, ὅταν θέσωμεν εἰς τὸ στόμα μας παρόμοιον δηλητήριον, ἓν μέρος αὐτοῦ διὰ μιᾶς ἐκφεύγει εἰς τοὺς πνεύμονας. Τοιουτοτρόπως οἱ ἀτμοὶ τῶν δηλητηρίων ἐγγίζουσι τὰ ἄκρα τῶν νεύρων πολὺ ἐνωρίτερον πρὶν ἢ τὸ αἷμα ἐκτελέσῃ τὸν δρόμον του ἐν τοῖς ὀργάνοις τοῦ σώματος. Διὰ τούτου ἐξηγεῖται ἡ ταχύτης μεθ' ἧς τὰ ῥηθέντα δηλητήρια ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τῶν ζώων.

Ἐπίσης πρό τινων ἐτῶν ἰσχυρίζοντο ὅτι δηλητήρια τινὰ καὶ κατ' ἐλάχιστον ποσὸν λαμβανόμενα ἐξασκοῦσιν ἰσχυρὰν καὶ δὴ θανατηφόρον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπολεσθῇ ἢ νὰ μεταβληθῇ τὸ ληφθὲν ποσὸν τοῦ δηλητηρίου. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν εἶνε ἀληθής. Κατὰ τὴν αὐτοψίαν τῶν δηλητηριασθέντων οὐδέποτε εὑρέθη ἐν τῷ στομάχῳ τὸ αὐτὸ ποσὸν τοῦ δηλητηρίου τοῦ καταποθέντος. Ἂν δὲ ἐνίοτε κατὰ τὴν κατάποσιν μίγματος ἐκ δηλητηριωδῶν οὐσιῶν, οἷον τοῦ ὀπίου, εὑρεθῇ ἐν τοῖς ἐντοσθίοις τοῦ ἀνθρώπου πάλιν τὸ αὐτὸ ἢ σχεδὸν τὸ αὐτὸ ποσὸν τούτων τῶν οὐσιῶν, ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ζήτημα ὡς λελυμένον, διότι τὰ συστατικὰ μέρη τοῦ ὁποίου ἐμβραχέντα ἐν τῷ ὑγρῷ ἐγένοντο βαρύτερα, καὶ ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αὔξησις τοῦ βάρους συνεπλήρωσε τὸ ποσὸν τοῦ δηλητηρίου τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν εἰς τὸ αἷμα. Ἑπομένως ἀπομένει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι τὸ αἷμα εἶνε τὸ μεσάζον ὑλικὸν, τὸ ὁποῖον ἀπορροφῶν τὰ φάρμακα διοχετίζει αὐτὰ εἰς τὰ λοιπὰ ὄργανα ἐν τοῖς ὁποίοις ἐκδηλοῦται ἀκοκούθως ἡ ἐνέργεια αὐτῶν.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Τύποις ΑΣΤΡΑΠΗΣ ὁδὸς Βορέου 13.